Meclis bugün toplanarak Balkan misakının tasdikine dair olan kanun lâyihasını tetkik edecektir.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Meşhur dolandırıcı Staviski'nin Almanya hesabına casusluk ettiği de meydana çıktı.

FIATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2899 | SALI 6 MART 1934 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

İnkılâp mütareke ile başlar

İnkılâp kürsüsünde 2 nci ders

Hikmet Bey dün Sevr muahedesini anlattı

Türkiyeyi Nasıl Paylaşmışlardı?

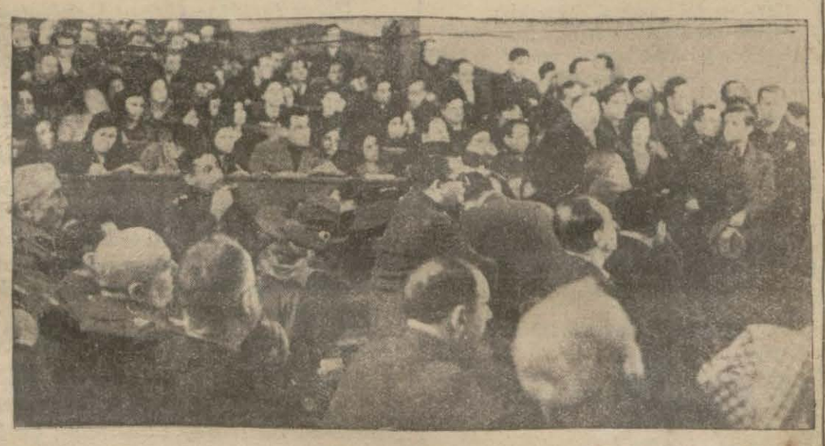

Hikmet Beyin dersini dinliyenler..

Bu muahede tatbik edilseydi Türkler Kurunuvustadaki Yahudilere döneceklerdi

Maarif Vekili Hikmet Bey dün akşam saat 17,30 da Üniversite konferans salonunda, İnkılâp tarihi Enstitüsünün ikinci dersini verdi.

Salon gene hıncahınç dolmuştu. Dün kontrol yapıldığından yalnız fakülteler, ve yüksek mektepler son sınıf talebeleri derse kabul edilmiştir. Talebenin devam fişleri mühürlenmiştir.

Dünkü derste şehrimizde bulunan bazı meb'uslar, Üniversite ve yüksek mektepler profesörleri, ve daha bir çok zevat vardı. Radyo plâğı cümhuriyetin onuncu yılı marşını çalıyordu. İnkılâp tarihi derslerine karşı talebede artan alâka göze çarpıyordu. Herkes defterini, kalemini hazırlamış, sabırsızlıkla Vekil Beyi bekliyordu. Not alan profesörler de göze çarpıyordu.

Hikmet Bey saat tam 17,30 da salona girdi. Alkışlar arasında kürsüye çıktı. Not kâğıtlarını cebinden çıkararak masanın üzerine koydu. Vekil Bey dersini söylerken çok seyrek olarak not kâğıtlarına göz gezdiriyor, lüzum olduğu yerlerde, kürsünün arkasında asılı bulunan Avrupa, Türkiye hariteleri üzerinde izahat veriyordu. Hikmet Beyin ikinci dersini de büyük bir muvaffakıyetle, hemen aynen zapteden bir muharririmizin notlarını aşağıya yazıyoruz:

Umumî harp içinde

"Hanımlar, Beyler;

«Dün büyük harpten evvelki meselе-

(Devamı 7 inci sahifede)

İktısatta vaziyet

Dr. Nizamettin Ali

İktısat irfanı buhran içinde. Eskilerin sözleri dinlenmiyor, yeniler ikna edemiyor. Hayat, iktısat irfanının hercümercine bakmadan bildiği gibi ilerliyor.

Doğrusu şu ki, devrin ritmini yani nabzını anlamak için irfan sahasına değil, asıl hayata bakmalıdır. Siyasî ve mânevî kuvvetlerden, biolojik ve maddî kuvetlere kadar tekmil müessirleri toplayan hayatı olduğu gibi kavramak, onu müfekkire ile anlamağa müreccahtır. Modern hayata bakılırsa, irkilmemek kabil olmuyor. En ileri gitmiş denen milletler, hâtıra gelmiyen usullerle başkalarına zarar vermeğe çalışıyorlar ve kendilerine gelen taarruzlara karşı zekâlarının en incesini kullanıyorlar. Taarruz ve müdafaada liyakat gösteren milletlere ileri millet deniyor.

Misali mi lâzım?

İngiltereden başlanabilir. Onun da yalnız para siyasetinden bahsetmek kâfidir. Üç yıl var, İngiltere altından ayrıldı. Avusturya ve Almanya gibi memleketlere verdiği borçları geri alamadığı için tediye müvazenesi bozulan İngiltere, açığını altınla ödeye ödeye tekmil altınından olacağını anladı ve parasını altından ayırdı. Bu demektir ki, tediye müvazenesinin açığını altınla tediyeden vazgeçti. Üç yıldır, İngiltere, iktısadını çok ihtimamlı bir kontrol içinde tutuyordu. Tâ ki, bir gün eski şerefli sağlam parasına, yani altınla değiştirilir isterlinge dönebilsin için. Tam bu hazırlıkların olgun hale geldiği bir zamanda, Amerikadan gürültülü haberler gelmeğe başladı. Amerikalılar hem paralarını kıymetten düşürdüler ve hem de altından ayırdılar. Geçen yılın sonundan beri, İngiliz ve Amerika paraları arasında, kim daha fazla düşürecek kavgası açılmıştır. Galiba Ameriaklılar yarışta kazanıyorlar. Çünkü Amerikalılar paralarını yüzde 60 a kadar düşürüyorlar, İngilizler yüzde 40 ta kaldılar.

Amerikalılar, düşük paralarile cihan piyasa sahasından kendilerine, gittikçe genişleyen bir sehim ayırmak tadırlar. Diğer taraftan cihan altınını çekiyorlar. Son zamanda, arzın neresinde altın kaldıysa yavaş yavaş Amerikaya hicret ediyor. Fakat Amerikanın bu piyasa ve altın muvaffakıyetleri yanında öyle müşkülâtları var ki, kolay altından kalkınamaz. Meselâ köylü meselesi. Daha dün Amerika köylüsü isyan içinde idi. Küreğini, kazmasını, silâhını kapan hükûmet dairelerini basıyordu. Gırtlağına kadar borca giren ve borcunu düşkün buğday fiyatile ödeyemiyen köylüyü, teskin için, yani köylünün borcunu hafiflet mek için dolar birdenbire düşürüldü. Gerçi köylü sükûna döndü, fakat ne kadar zaman için? Emin olmak lâzımdır ki, doları.. tekrar çıkmağa başladığı gün, köylü isyanı evvelkinden tehlikeli surette baş gösterecektir. Cümhurreisi büyük salâhiyetler almıştır. Hakikî bir diktatör olmuştur. Her gün dilediği gibi yeni kanunlar çıkartmaktadır. Bunlar için spekulation'u meneden kanunlar ehemmiyetlidir. Amerikalılar kadar spekulastion'u seven millet yoktur. Böyle iken Amerika borsalarında spekulation menedilmiştir. Amerika borsaları, borsalıktan çıkmıştır. Hava oyunlarına müsaade edilmemektedir. Bunu temin için esham alışverişinde bedelin yüzde ellisini tediye etmek şartı konmuştur. Eskiden parasız, yalnız fark tesviye edilerek alışveriş olurdu. Bundan başka Amerika borsalarında fena havadis çıkaranlar hapsedilmektedir. Amerikada yeni konan borsa cezalarının şiddeti hakkında bir fikir vermek için şunu söylemek kâfidir; şahıslar 25,000 dolar (30 bin Türk lirası) a kadar ve hükûmetin emirlerini tatbik etmiyen borsalar 500,000 dolar (700 bin Türk lirası) a kadar ceza ile cezalandırılmaktadırlar.

Ya Fransa? O, ayrı bir âlemdir. Tekmil siyasî ihtilâlcilerinden sarfına zar, Fransa ehemmiyetli surette altın kaybediyor. Bu altın, Amerikaya gidiyor. Altın siyasetini idare eden Fransa bankası, tedbir olsun diye, iskontoyu yüzde 2 1/2 dan 3 e çıkarmıştır. Fakat, altın rejiminde kalmaya ant içmiş görünen Fransanın bu cılız tedbiri neye yarayacaktır? Fransanın bu altın derdi yanında bir de iktısadî derdi var. Fransa ile İngiltere arasında şiddetli bir gümrük harbi başlamıştır.

(Devamı 2 inci sahifede)

Telefondan alınan para

Bu paralarla bir verem hastahanesi açmak fikri ortaya konuluyor

İstanbulda verem hastalığı, gün günden artıyor. Mevcut verem hastahaneleri ve bir iki sanatoryom, verem salgınına karşı durabilmekten çok uzaktır. Nüfus kesafetimizde tehlikeli boşluklar husule getiren bu âmansız düşmanla mücadele eden cemiyet, esaslı bir yardım göremediği için çaresizlik içinde, çırpınıyor. Bakımsızlık yüzünden ölüme mahkûm olan veremlilerin mikdarı hiç olmazsa eski korkunç nisbetini muhafaza ediyor.

Bugünkü şerait içinde, henüz kurtarılmaları imkânı olan fakir veremlilerin sığınabilecekleri bir hastahane, şehirlinin en büyük bir ihtiyacına cevap verecektir. Verem Mücadele Cemiyeti azası, evvelki gün Hilâliahmer merkezin bir toplantı yapmıştır. Verem mütehassısı doktorlardan mühim bir kısmının da hazır bulunduğu bu toplantıda, veremliler hastahnesine olan ihtiyaç mevzuu bahsolmuştur. Verem mütehassısları, veremliler için açılacak bir hastahanenin fakir veremlilerden binlerce kişinin hayatını kurtaracağını ileri sürmüşlerdir. Verem Mücadele Cemiyeti telefon paralarile yapılacak hastahanenin veremlilere tahsisi için belediye nezdinde teşebbüsatta bulunmağa karar vermiştir. Bu teşebbüsü, biz de memnuniyetle karşılarız.

Yeni lâyihalar:

İktısadî Buhran Vergisi Memurlara Şamil Değil

Maliye müsteşarı Faik Beyin mühim beyanatı

ANKARA, 4. A.A. — Maliye vekâleti müsteşarı Faik Bey, yeni vergi lâyihaları etrafında şu izahatı vermiştir :

Şeker vergisi : Eskiden yapılmış olan fabrikalardan kiloda 12 kuruş, yeni yapılan fabrikalardan da kiloda 10 kuruş alınacaktır. Bu vergi evvelce 8 kuruş idi, 2-4 kuruş arasındaki farktan 1.600.000 lira varidat tahmin edilmektedir.

Bina vergisinde: bir tadil yapılmıştır. Halen merî olan şekle göre 25 liraya kadar iradı gayri safisi olan binalar vergiden temamen, 60 liraya kadar olanların da 25 lirası muaf tutulmakta idi. Teklif edilen tadil ile 25 liradan fazla iradı gayri safisi olan binalar vergiye tabi tutulacaklardır. Bundan 250.000 lira kadar bir fazlai varidat temin edilmektedir.

Elektrik: sarfiyatı evvelce fatura üzerinden alınır ve fatura bedeline yüzde 5 vergi olarak ilâve edilirdi. Bu tarz elektrik kilovatı daha yüksek fiyatla satılan yerlerde daha fazla vergiyi istilzam eder ve vergide müsavatsızlık yaratırdı. Bu defa verilen lâyiha ile vergi kilovata istinat ettirilmiş ve her kilovattan 2 kuruş vergi alınması teklif edilmiştir. Ayni zamanda elektrik istihlâk eden sanayi müesseselerinden beher kilovatta bir kuruş vergi

(Devamı 7 inci sahifede)

Reşit Galip Beyin Acıklı ölümü

Cenaze Meclis tarafından tertip edilen programla bugün kaldırılacak

Derin teessürler

Eski Maarif vekili Dr. Reşit Galip Beyin henüz pek genç yaşta ve ansızın vefatı memleketin her tarafında olduğu gibi şehrimizde de derin teessür uyandırmıştır.

Şehrimizde bulunmakta olan Maarif Vekili Hikmet Bey bu acıklı ölümden çok müteessir olmuş ve dün Reşit Galip Beyin ailesine taziyet telgrafı çekmiştir. Hikmet Bey dün bir mu-

harririmize bu zamansız ölümden çok müteessir olduğunu söylemiş ve:

— İnkılâp tarihi enstitüsünde dersim olmasaydı bu akşam derhal Ankaraya hareket eder, cenazede bulunurdum.„ demiştir.

Reşit Galip Beyin ölümü şehrimizdeki gençlik ve münevverler muhitin-

(Devamı 7 inci sahifede)

Berlin dönüşü

Bulgar kralı Boris Yugoslavya kralı ile konuştu..

SOFYA, 5 (A. A.) — Bulgar Ajansı bildiriyor:

Kral Boris dün akşam saat 17 de Sofyaya muvasalat etmiştir.

Kral istasyonda kraliçe Ionna ile Prenses Eudoxie, Başvekil M. Muşanof ve Belçika Sefiri tarafından karşılanmıştır.

BELGRAT, 5 (A. A.) — Yugoslavya Kralı Aleksandr, Bulgaristana dönmekte olan Kral Boris'in Yugoslavya arazisinden geçmesinden bilistifade kendisini Valadenioviç istasyonunda selâmlamıştır.

İki hükümdar, müteakıp istasyona kadar, trenin içinde bir arada kalmışlardır. Kral Aleksandr oradan otomobille avdet etmiştir.

Bu mülâkatın tamamile hususi mahiyette olduğu teyit edilmektedir.

Üçer aylıklar

Mütekait, dul ve yetimlerin üçer aylıklarının verilmesine yarından itibaren başlanacaktır

Behaettin Şakir

Beyin bıraktığı vesikalara göre

İttihat ve Terakki

Yakında *Milliyet*'te

Staviski casus!

Dolandırıcının Almanya hesabına casusluk ettiği meydana çıktı

Staviskinin Almanyadan bu iş için 100.000 ingiliz lirası kadar para aldığı da meydana çıkmıştır

Mm. Staviski de yataklık, sirkat ve dolandırıcılık tan maznundur!

PARIS, 5 (A. A.) — Petit Parisien gazetesinin Londra muhabiri, dün "Sunday Chronicle" gazetesinde, ciddî bir Alman membaından alındığı bildirilen malûmata istinaden şunları yazıyor:

"Stavisky, Almanya Hükûmetine Fransanın gizli istihkâmat hattının plânlarını satmış bir casus rolünde yeni bir sima ile kendini arzetmektedir. Stavisky asgari iki hükûmet hesabına iş gören geniş bir casus şebekesinin reisi olarak görünmektedir. Siyasi entrikacı olarak faaliyeti, mali dolandırıcılıklarından daha pek fazladır. Almanyaya istemiş olduğu gizli haberleri verebilecek vaziyette olduğu ve bunun için Almanyanın kendisine tahminen 100,000 İngiliz lirası kadar bir para verdiği bugün meydana çıkmıştır. Stavisky'nin iş için sık sık Berlin'e gitmiş olması Alman Hariciye ve Harbiye Nezaretlerinde görülmüş olmasının sebebi de budur. Stavisky'nin geniş teşkilâtının maksadının fevkalâde mühim ve gizli malûmat elde etmeğe matuf olduğunu zannettirecek sebepler mevcuttur.„

Madam Staviskinin tevkifi

Madam Stavisky'nin tevkif edildiğini geçen gün telgarf havadisi olarak yazmıştık. Dün bu hususta Paristen gelen mütemmim malûmatı aşağıya yazıyoruz:

Madam Stavisky kocasına şerikicürüm olmak, yataklık ve dolandırıcılık yapmak suçlarından maznundur.

Madam Staviski

Dolandırıcının karısı cuma günü öğleden evvel iki polis müfettişi tarafından evinde tevkif edilmiştir. Ve isticvap olunduktan sonra tevkifhaneye gönderilmiştir. Madam Stavisky kendisine sualler soran gazetecilere cevap vermemek istememiş ve fotoğrafçılardan kurtulmak için yüzünü siyah mantosunun yakasile kapamıştır.

Dolandırıcının karısı yekûnu büyük bir meblâğa varan 1200 tane çekin koçanlarını saklamakla maznundur. Bu çekler Crédi Lyonnaise, ticarî ve sınaî kredi, Vassem Bankası ve Travelles Bank üzerine çekilmiştir. Madam Stavis-

(Devamı 7 inci sahifede)

Mühim bir suiistimal

Ölüleri sağ gösterip maaşlarını alan bir şebeke meydana çıktı

Eytam, eramil ve mütekaitlerin maaş yoklamalarının mayısta yapılacağını yazmıştık. Fakat lâğvedilen ihtiyar heyetlerinin evvelce vermiş oldukları ilmühaberler üzerinde hem kontrol yapmak, hem de vefat edenlerin isimlerini tesbit etmek üzere, maaş sahiplerinden resimli birer hüviyet varakası aranmaktadır. Bu suretle Fatih malmüdürlüğü mıntakasında, vefat etmiş bazı kimseleri sağ gibi göstererek, maaşlarını alan bir şebeke meydana çıkarılmıştır. Bu sahtekârlıkla alâkadar olan heyeti ihtiyariyeler hakkında tahkikata başlanmıştır. Haklarında kanunî muamele ikmal edilince hepsi de mahkemeye verileceklerdir. Diğer malmüdürlüklerinde de bu şekilde de yolsuzluklar yapılıp yapılmadığı tahkik edilmektedir.

Ölülerin şefaati acaba bu mu?

Maaşlarını kırdıranlar

Maaş sahipleri resimli hüviyet varakası göstermeğe mecbur oldukların dan, bunlar nahiye müdürlüklerine bizzat müracaat etmekte ve hüviyetleri tesbit olunmaktadır. Ancak nahiyelerde ve nüfus memurluklarında bu muameleler için ayrı birer memur olmadığından hem memurlar, hem maaş sahipleri müşkülât çekmetkedirler. Bu nüfus yoklaması bir aydan beri de vam ettiği halde birçok maaş sahipleri elân nüfus tezkerelerini alamamışlardır. Bazı yerlerde memurlar, nüfusları doldurmak için geceleri de çalışmak mecburiyetinde kalmaktadırlar. Mart, Nisan Mayıs 1934 maaşları bu ayın onuncu cumartesi gününden itibaren eski maaş tediye yerlerinde verilecektir. Malmüdürlükleri halen maaşlarını bankaya iskonto ettirmek isteyenlerin cüzdanlarını vize etmekle meşguldürler. Bu sebepten malmüdürlüklerinde fazla tehacüm vardır. Eytam ve Emlâk Bankası haziran, temmuz, Ağustos üç aylıklarını iskonto etmeğe başlamıştır. Malmüdürlüklerinden maşlarını vize ettirenlere, birer gün tahsis edilmekte ve bunlar bu muayyen günlerde paralarını almaktadırlar.

Londra mektupları — Behçet KEMAL

İngiltere işsizlerinin açlık yürüyüşleri

LONDRA: 25-2-34

Bu Pazar, her Pazarın aksine Londra boşaldı, doldu.. Hele öğleden sonra büyük caddelerde otomobiller ve otobüsler muntazam işliyemez oldular..

Hayd Parkta İngiltere işsizlerinin saat on beşte büyük toplantısı vardı.. Haftalardanberi Büyük Britanyanın dört yanından açlık yürüyüşüne çıkmak suretiyle işsizler Hayd Parkta buluşmayı kararlaştırmış bulunuyorlardı. İşsizler, yalnız amele sınıfına mensup değillerdi; yürüyüşe çıkan grupların ve onlara Londradan katışanların bir kısmını da münevverler ve bilhassa Dafülfünun talebesi teşkil ediyordu..

Hayd Parkta, daha sabahtan kaynaşma vardı; galiba işsizlerin açlık yürüyüşü parka gelince bitmiş olacaktı ki, buranın Yahudileri dört tarafa çadırlar kurmuşlar, sandöviç ve sıcak börekçik hazırlamakla meşğuldüler. Şuraya, buraya konmuş kürsülere sıra bekliyen ve birbirlerini dinliyen iştahlı hatiplerden başka kimsenin aldırdığı yoktu..

Hayd Parkın etrafındaki caddelerde atlı ve yaya polisler kol kol geziniyorlardı.

Saat on beşe doğru uzak caddelerden acayip boru sesleri gelmeğe başladı; kalabalık birbirine sım sıkı örülmüş bir canlı çit halinde parka digen yolları tutmuştu. Beş on atlı polisin arkasından davullara vuran tokmaklarını havada bir takım eski iskeletlerin acaip kaditleri gibi oynatarak ve borularına kurumuş gırtlaklarile boş mide'erin'n son enerjisini ve hıncını üfürerek sayısı binleri geçen ilk grup gözüktü. Sesi horozlaşan kadınlar, boğazları yırtılacak gibi bağıran genç kızlar, alaya bambaşka bir hususiyet veriyordu.. Hiç birisinin gözü dönmüş, damarları şişmiş değildi. Sanki Londraya gelir gelmez sisle beraber bir acaip ve ihtiyarsız örkün tü ruhlarına sinmişti. Ne İsanın te vekülü, ne Musanın hoşuneti.. Hristiyan ve Yahudi seciyelerinin en garip ve en verimlilerini bir arada toplıyan bu ırkın şu sefil kalabalığında öteki ırklardan her hangi birin'n bir avuç kalabalığın daki gösteriş ve mehabet yoktu.. Çoğu, polislerin arkasına takılmış arsız çocuklar gibi yılışarak geçiyorlardı.. Aralarında kızıl saçların dan Musevî olduğu belli olanlar, yürürken vilâyetlerinden getirdikleri veya kend'leri bastıkları gazete ve programları satmağa çabalıyorlardı..

Ve kalabalık, önümüzden daki kalarca altı aktı.. Saate bakıyordum: Üçe çeyrek kaladan 4,5 a kadar hiç arkası kesilmeden atlı ve yayan polislerin kordonu içinde dörder beşer, yanyana yürüyen işsiz grupları geçtiler, geçtiler..

Her kürsünün etrafına bir şehir işsizlerin'n bayrağı çekildi; hatipler, konuşmağa çıktılar..

Hiç birisinde inanan ve telkin eden bir hal yoktu.. Ağzı köpük sa çarak tamamladığı en heyecanlı cümlenin sonunda kendilerine keyif arayan kalabalık bol bir kahkaha salıyordu...

Muhakkak ki, sayısı yüz b'ni geçen bir kalabalık vardı; sade asayişi temin için 20,000 polis bulunacağını gazetelerin yazmış olduğunu nazarı itibara alırsak asıl kalabalık hakkında bir fikir edinmiş oluruz..

Tek k'msenin yüzü kanamadı ve Hayd Parkın asfalt caddelerinden geçerek Pazar eglencelerine veya ziyaretlerine giden lordların otomobilleri. birer canavar gibi homurdana homurdana gûya coşkun ve asi olan bu kalabalığı yarmasını bildiler.. Leydilerden bir kaçı otomobi linin açık camını ansızın kapaya rak ve şu zavallılardan birini baştan aşağı giydirmeye ve bir haftayedirmeye yetecek bir para ile daha dün alınmış esanslarını mendillerine boşaltarak geçtiler...

B. K.

HARİCÎ HABERLER

M. Çaldaris muhaliflerle anlaştığını söylüyor

Muhalifler ise misakı bazı kayıt ilâvesinden sonra tasdik edeceklermiş

Misak mebusan meclisine veriliyor

ATİNA, 5 (Milliyet) — Başvekil M. Çaldaris gece matbuat mümessillerini kabul etmiştir. M. Çaldaris gazetecilere misak etrafında Yunan ricali arasında ihtilâf olduğuna dair haberlerin doğru olmadığını, misakın belli başlı esasları üzerinde fırka reislerile hiç bir ihtilâf mevcut olmadığını söylemiştir. Başvekil gazetecilerin ikinci bir sualine cevaben; yalnız muhalif fırka reislerinin bazı teferrüata itiraz ettiklerini beyan ederek hükûmetin âyan veyahut mebusan meclisinde yapacağı beyanatta misakın ruhu ve mânası anlaşılacağını ilâve etmiştir.

Beyanat nasıl olacak?

ATİNA, 5 (Milliyet) — Atina siyasî mahafili Hariciye nazırı M. Maximosla Türk, Romen ve Yugoslavya sefirleri arasında cereyan eden son uzun mülâkata büyük bir ehemmiyet vermektedir. Burada hüküm süren kanaate göre, hükûmetin Mecliste, Yunanistanın, Balkanlar haricinde zuhur edecek bir harbe iştirak etmiyeceğine dair vuku bulacak beyanatında sarahat bulunmıyacak ve misakın ruhuna ilişilmiyecektir. Muhalif fırkalar menabiinden çıkan haberlerde içtimaalar da yapılan itirazların katî olduğu ve hükûmette bir Akdeniz devleti ile harp vukuunda Yunanistanın ne gibi bir vaziyet alacağına dair sarih beyanatta bulunulması istenildiği bildirilmektedir. Hükûmet, fırka liderlerinin son toplantılarında ittihaz ettikleri kararlar haricinde bir hattı hareket takip ettiği takdirde muhalifler Venizelosun nutkunda verdiği yol üzerinde yürüyeceklerini beyan etmektedirler. Muhalifler âyan meclisinde yalnız İtalyaya karşı değil, herhangi büyük bir devlete karşı yapılacak bir harbe Yunanistanın girmek mecburiyetinden masun kalması için misaka bir kayıt ilâve edilmesini istemektedir. Bunlar ancak bu kayıt ilâve edildikten sonra misakı tasdik edeceklerini söylemektedirler.

Muhalif gazeteler hükûmetin yapacağı beyanatın misaka merbut protokolün ruhuna mutabık olmıyacağını yazmakta ve tenakusun önüne geçilmesi için misakı imza eden Hariciye nazırı M. Maximosun istifası lüzumunda ısrar etmektedirler. Bu gazeteler Hariciye nezaretini ya M. Metaksanın veyahut âyan azasından M. Mihalakopulosun deruhte etmesini istemektedirler.

Misakın tasdiki için

ATİNA, 5. A.A. — Atina ajansı bildiriyor :

Bugünkü gazeteler, Balkan itilâfı misakının bu hafta zarfında berayi tasdik mebusan ve ayan meclislerine tevdi edileceğini yazıyorlar. Hükûmet bu müzakereler esnasında misakın şekli ve ruhu dairesinde bir beyanat yaparak Yunanistanın Balkan harici bir hükûmetle karşı bir harbe sürüklenemiyeceğini bildirecektir.

Elliniki gazetesi, efkârı umumiyenin pek müşkül diplomatik meseleleri muvaffakiyetle halletmiş olan M. Maksimosa minnettar olduğunu yazmaktadır.

Kathimerini gazetesi diyor ki :

Misak asıl şimdi ve imza edilmiş olduğu şekilde bütün efkârı umumiyenin takdirine ve muhabbetine mazhar olmuştur."

Proia gazetesi de son günlerdeki müzakerelerin misakın kıymetini artırmış olduğunu yazmakta ve hiç kimsenin bu misakın tadilini düşünmemiş olduğunu kaydetmektedir.

Eleftheron Vima gazetesi de Yunan efkârı umumiyesinin siyasî fırkalar arasında husule gelmiş olan bu itilâftan dolayi sükûnet bulduğunu yazıyor.

Prince'in katli

Kanlı bir gazete Bulundu

Zabıta bu meseleye dair beş yüz mektup almıştır

Adliye nazırı M. Cheron

DİJON, 5 (A. A.) — Müddeiumumi Couchepin Paris'te M. Cheron ile görüşmüştür. Ve matbuata M. Prince'in katillerini bulacağını ümit ettiğini söylemiştir.

Müddeiumumi dört iz elde olunduğunu, taharriyatın yakında şayanı dikkat bir safhaya gireceğini söylemiştir.

DİJON, 5 (A. A.) — M. Prence'in cesedinin bulunduğu noktaya yakın bir yerde 27 şubat tarihli, üzerinde kan lekeleri bulunan ve pıçakla parçalanmış bir gazete bulunmuştur.

Tahkikat ile meşgul olanlar, imzalı ve imzasız bu meseleye dair ihbaratta bulunulacağını bildiren veya garip tekliflerde bulunan beş yüz mektup almışlardır. Bu mektuplara mahdut bir ehemmiyet verilmektedir.

Havanada grev

HAVANA, 5. A. A. — Umum iş federasyonu, her tarafta grev ilân etmiştir. Bugün hiç bir gazete intişar etmemiştir.

Roma - Peşte yolunda

Odun kömürü ile İşliyen otomobil

ROMA, 5 (A. A.) — Profesör Ferraguti'nin sevk ve idare ettiği ve odun kömürü ile müteharrik küçük otomobil, girişmiş olduğu Roma - Viyana - Peşte seyahatini en müsait şeraitle ikmal ederek buraya dönmüştür. Profesör, Ziraat Nazırı ile resmi memurlar tarafından karşılanıp tebrik edilmiştir.

Otomobil, çok fena bir havada ve kar fırtınaları içerisinde seyahat etmiştir. Bununla beraber benzin yerine odun kömürü kullanmak tecrübesi çok memnuniyet verici neticeler göstermiştir. Kaydedilen vasatî sür'at, azamî saatte 80 kilometre olmuştur. Sarfedilen kömür miktarı, her yüz kilometrede bir kental dan ibaret kalmıştır.

Silâhsızlanma

M. Goebbels'in Beyanatı

Almanya birçok kuvvetli devletlerle muhattır

BERLİN, 5 A.A. — Volf ajansından: Lord Eden'in seyahati neticelerini tefsir eden Berliner - Börsenzeitung gazetesi diyor ki : " Almanyayi bir takım fedakârlıklar yapmağa sevk etmekten iba ret bulunan Fransız manevrası karşısında, Ingiltere, başvekil Hitlerin emniyet programını yalnız nihai bir fedakârlık değil, fakat tecezzi kabul etmez bir kül telâkki edecektir. "

BERLİN, 5. A.A. — Gazeteler propaganda nazırı M. Goebbels'in bir Fransız gazetecisi ile vakî olan mülâkatını neşretmektedirler. Bu mülâkatta, M. Goebbels, Almanyanın, kuvvetli ve henüz inkılâp ve terakki devresinde bulunan milletlerle muhat olduğunu söylemiştir.

Nazır demiştir ki : " Ancak Avrupa medeniyetinin inkişafını temin edeceği cihetle bu terakkiyatı alkışlamalıyız. Fakat herkeste taktir eder ki bizde bu milletlerle beraber yürümeliyiz. Bunun için dir ki, iddea ettiğimiz hukuk müsavatı bizim için hayati bir meseledir.

Çekoslovakyada hadiseler

PRAG, 5. A.A. — Almanların vatanî cephe teşkilâtının içtimaı bunlarla nasyonal sosyalistler arasında şiddetli arbedelere sebebiyet vermiştir. İkisi ağır olmak suretile tarafeynden yirmi kişi kadar yaralanmıştır..

Bu hadiseler üzerinde, zabıta, Almanların ikinci defa içtima etmelerini yasak etmiştir.

Mançuri impratorunun doğurduğu siyasî dedikodular

ŞANGHAY, 5 (A. A.) — Puyi'nin Mançukuo tahtına çıkışı, Çin, Amerika ve İngiltere gazeteleri tarafından fena mütalealarla karşılanmıştır. Umumî kanaat şudur ki, Japonya Puyi'yi imparator yaparak Mançukuo'yu dahili Mongolistanla birleştirmek niyetindedir.

Romada

Üç Başvekilin Mülâkatı

BDAPEŞTE, 5 A.A. — Hükûmetin naşiri efkârı olan Fueggetlenseg gazetesi Mussolini projesinin Gömböş ile Dollfuss'un yakında yapacakları Roma seyahatiyle tehakkuk safhasına gireceğini kaydetmektedir. Bu mülâkatta, prensip itibariyle daha evvel kararlaştırılmış olan iktisadî iş beraberliğinin usul ve teferruatı tespit edilecektir. Mussolini plânının esası, İtalyanın Macaristan ile Avusturyaya tercihli gümrük tarifesi tatbiki ve Almanya ile Fransa tarafından da bu iki memleket hakkında buna benzer tarifeler tatbikinin teminine çalışılmasıdır.

İtalya - Avusturya - Macaristan iktisadî teşekkülünün diğer devletlere ve bu arada küçük itilâfa da iltihak kapısını açık bırakmakta olduğu kaydedilmektedir.

SON DAKİKA

Balkan misakı bugün Mecliste görüşülüyor

Yunanistanla yapılan samimî anlaşma misakı da müzakere edilecektir

ANKARA, 5 (Milliyet) — Büyük Millet Meclisi yarın saat on beşte toplanacaktır. Bu toplantının ruznamesi hazırlanmıştır. Yunanistan hükûmetile aktedilen samimî anlaşma misakının, Yugoslavya krallığı ile aktedilen mütekabil metalebatın tesviyesine müteallik itilâfının ve Balkan anlaşma misakının tasdikına dair olan kanun lâyihaları ruznameye dahildir. Bu itilâfname ve misaklar hakkında Hariciye encümeninin mazbataları da basılarak bu akşam mebuslara tevzi olunmuştur.

Her üç lâyiha yarın müstaceliyet kararile müzakere edilecektir.

Transit olarak gümrüklere gelen eşya hakkında vekâletin tamimi

ANKARA, 5 (Telefonla) — Gümrük ve İnhisarlar vekâleti kendilerile clearing esasına müstenit mukaveleler aktedilmiş olan memleketlerden gümrüklerimize gelen ve manifesteolarda transit işarti bulunan eşyalar hakkında gümrüklere bir tamim yapmıştır.

Bu tamime nazaran bir teşrinisani 1933 tarihine kadar transit olarak gümrüklere gelmiş olan emtea 15416 numaralı kararnameye bağlı M listesine dahil bulunursa kontenjan harici memlekete ithal edilebilecektir.

Sanayi plânının tatbiki için

ANKARA, 5 (Telefonla) — Sümer Bank sanayi plânının tatbiki için çıkaracağı obligasyonlar etrafında İktısat vekâletile temastadır. Obligasyonların kaçar liralık olacağı bugünlerde kararlaşacaktır.

Diğer taraftan İktısat Vekâleti de plânın tatbikatı için isteyeceği 35 milyon liralık tahsisata dair lâyihayı da hazırlamaktadır. Lâyiha Bugünlerde icra vekilleri heyetine verilecektir.

Muvakkat ikamet mukaveleleri

ANKARA, 5 (Telefonla) — İkamet mukavelesi aktedilmeyen devletlerle yapılacak muvakkat mukavele hakkındaki kanuna zeylen Meclise bir lâyiha sevkedilmiştir. Bu lâyihaya göre hükûmet kendile - rile kat'i ikamet mukavelesi akdi için müzakereye girişilmiş olan devletlerle yeapılmış bulunan muvakkat ikamt mukavelesini kat'i ikamet mukavelesinin akdine kadar temdide mezun olacaktır.

İlk ve orta tedrisat muallimleri

ANKARA, 5 (Telefonla) — İlk ve orta tedrisat muallimlerinin terfi ve tecziyeleri hakkındaki kanunun tadiline dair Mersin mebusu Süleyman Fikri Bey tarafından verilmiş bulunan kanun teklifi hakkında Dahiliye vekâletinin mütaleatını bir tezkere ile hükûmet Millet Meclisine bildirmiştir.

Ruşen Eşref Bey Tiran elçisi

ANKARA, 5 (Tlefonla) — Riyaseticümhur umumî kâtibi Ruşen Eşref Beyin Tiran elçiliğine tayini kararlaşmıştır. Ruşen Eşref Bey yakında yeni vazifesine başlamak üzere Tirana gidecektir.

Kazanç vergisi lâyihası

ANKARA, 5 (Telefonla) — Muhtelit encümen bugün toplanarak kazanç vergisi lâyihası üzerinde bazı rötüşler yapmıştır.

Münhal meb'usluklar için

ANKARA, 5. A.A. — Cümhuriyet halk fırkası umumî kâtipliğinden bildirilmiştir :

Münhal beş mebusluk için önümüzdeki cuma günü intahabat yapılacak ve fırka namzetleri çarşamba günü ilân edilecektir.

Barut ve fişek inhisarının vereceği ruhsat ve nakliye tezkereleri

ANKARA, 5 (Milliyet) — Barut ve fişek inhisarları idaresince verilecek ruhsat ve nakliye tezkereleri hakkında hükûmet meclise bir lâyiha vermiştir. Bu lâyihaya göre idare tarafından bayilere verilecek beyiye kâğıtları için alınmakta olan harçların 50 bin ve daha fazla nüfusu olan vilâyet merkezlerinde üçer ve diğer yerlerde birer lira olarak alınmasına devam edilecektir. Beyie kâğıdı olmadığı halde inhisar emteasi satanlardan harcın üç misli ceza alınacak ve ellerinde bulunan inhisar maddelerinden iyi bir halde bulunanlar idarece satış bedelinin yüzde yirmi noksanile ve bozuk olarak imha edilmek üzere bedelsiz olarak istirdat olunacaktır. Nakliye tezkereleri olmaksızın memleket içinde inhisar maddelerini bir mahalden diğerine nakledenlerin malları zaptedilecektir. Kendi istihlâkine mahsus olarak bir şahsın beraberinde nakletiği bir kilo av barutu ve o kadar av saçması ve yüz adet av ve rovelver fişengi ve bunlara ait teferrüat bu hükümden müstesna olacaktır.

İktısatta vaziyet

(Başı 1 inci sahifede)

Bu yılın başında, iki memleket arasında iktısadî ültimatomlar teati olunmuş, iktısadî seferberlikler ilân edilmiştir. İki memleket âmansız bir kavganın sıtması içindedir. Mesele nedir? Kısaca şudur ki, Fransızlar on milyar frank tutan 1933 ticaret müvazenesi açığını, kontenjanları o mikdarda tahdit ederek kapamağa karar vermişlerdir. Her memleketin kontenjanından, bu meyanda İngiltereninkinden bir kalemde yüzde 25 kesmişlerdir. Bu darbe, bilhassa meşhur İngiliz yünlü kumaşlarına dokunuyor. Buna karşı İngiltere, Fransadan gelen eşyanın bir çoğuna, bilhassa Fransız ipeklilerine yüzde 20 mevcuttan fazla gümrük koyuyor. Şimdi, Lyon muhiti telâş içindedir. Lyonlu Herriot, kabinede faaliyet göstermektedir. Daha dün serbest ticaretten himayeye geçen İngilterenin yeni öğrendiği bir usulü az zamanda bu kadar inkişaf ettirmesi dikkati caliptir. Bu hal, asırlık İngiliz umdelerinin nasıl hayat tarafından kolayca mağlûp edildiğini gösterir. Diğer cihetten gene bu hal, dost memleket olan İngiltereye karşı Fransanın icabında nasıl vaziyet alabileceğini ve bugünkü dostlukların içyüzünü gösterir.

Şu yazıda üç ehemmiyetli memleketten bahisle iktifa edilmiştir. Ne iktısat müvazenesini arayan fakat bulamayan Almanyadan, ne iktısat müşkileri sukut içinde bulunan İtalyadan, ne amelesini verem edercesine aşağı ücretle çalıştırarak ve parasını yüzde 70 düşürerek dünyaya kilo ile mamul saat satacak kadar zorla fazla istihsal yapan Japonyadan bahsolunmamıştır.

Yalnız şu söylenmekle iktifa olunur ki, cihan, kördöğüşünü andıran bir iktısat kavgasına atılmıştır. Londra iktısat konferansının fiasko ile bitmesinden sonra, mileltlerin umumi harpten getirdikleri dövüşme ve boğuşma hırsı, gizlemeye lüzum kalmadan apâşikâr iktısat sahasına intikal etmiştir. Maruf bir İngiliz Lordu, Lord D'Abernon, (bu buhran, tarihin tanıdığı en aptalca buhrandır) diyor. Şöhret sahibi politikacının bu sayhasında bir hakikat yok değildir. O itibarla bir hakikat vardır ki, eski devirde hayat, akıllı milletlere râm idi. Hayatı, akıllı milletler, feyze götürebiliyorlardı. Fakat yeni devirde hayat, milletleri bizzat önüne katmış, onları bildiği gibi sürüyor. Bugün milletler, istedikleri feyze gidemiyorlar. Onlar, hayatın içinde mündemiç illiyet neyi icap ettiriyorsa oraya sevkediliyorlar. Bu hal, böyle bir müddet devam edecektir. Hayata ilk tahakküm edecek millet, sukutun zebunu olmaktan ilk kurtulan millet olacak ve buhranı ilk önce sırtından atacaktır. Bunun için yeni mefhumda alınmak şartile bir nevi hamâset lâzım geliyor. Devrimiz mücadele ve zafer isteyen hamaset devridir. Ve kani olmalıdır ki, şu arzın üstünde mücadele ve zafer için yaratılmış uzun tecrübeli eski milletler vardır, tahammülü kıt kısa ömürlü milletler de. Yakın tarih, bu tefriki yapmakta gecikmiyecektir.

Dr. Nizamettin Ali

Sarre meselesi

STRAZBURG, 5 . A.A. — Cümhuriyetçi demokrat fırkasının aşağı Ren şubesi kongresi, Sarre'da yapılacak arayı umumiyenin serbest, dürüst ve gizli olması ve Fransa ile Sarre havzası arasında ticarî mübadelelerin devam etmesi hakkında ve Alsasları, harici Almanyada mükim Almanlar gibi telâkki eden nazi telekkilerine karşı protesto eden bir karar almıştır.

Kongre Almanya ile Alsas arasında hiç bir tarih münasebeti olmadığını ve şayet bir kültür münasebeti varsa bu münasebetin nazi ihtilâli ile ortadan kalkmış olduğu telâkkisindedir. Nihayet kongre Doumergue hükûmetine itimadını ve tebriklerini bildirmiştir.

Avusturya meselesi

3PARİS, 5. A.A. — Orta Avrupa ve bilhassa Avusturya meselelerine tahsis ettiği günlük yazısında "Le Temps" gazetesi şunları yazıyor :

" Anschluss'e karşı kapıları en kat'î şekilde kapamak orta Avrupa herkesin hakkına meşru menfaatlerine hürmederek intizamı takviye için en iyi çare, İtalya ile küçük itilâf arasındaki sükûneti inkişaf ettirmek ve Tuna devletlerinin daimi teşriki mesailerini temin etmektir.

Londrada işsizlerin tezahuratı

LONDRA, 5 (A. A.) — Yürüyüş yapan işsizlerin vilâyet ve Londra'nın muhtelif mahallelerine mensup heyetleri dün tekrar tezahürat yapmışlardır.

Trafalgar caddesinde hatipler nutuklar söylemişlerdir. Hiç bir hadise kaydedilmemiştir.

Bir kap yemek

BERLİN, 5. A.A. — Tek kap yemek günü, Berlinde, dün, lokantalar oteller ve saire hesaba dahil olmaksızın, yalnız evlerde (402,000) mark bir tasarruf temin etmiştir.

Andorre cumhuriyetinde

PERPİGNAN, 5. A.A. — Diparillaroca namında zengin bir adam, Androre cümhuriyeti üzerindeki müşterek hukuk hükümranisinden fragatla, bu hakları kendisine devretmesi için Urgel peskoposu Seo ya 400.000 Pezeta teklif ettiği gibi Andorre ahalisine de muhtelif mâli menfaatler teminini vaat eylemşitir.

Andorre millet meclisi bu teklifleri red etmiştir.

Bir vapur yanıyor

NEVYORK, 5. A.A. — Savannah'dan Nevyork'a yolcu taşımakta olan City of Montgomery vapuru, Chesapeak feneri açıklarında yanmaktadır.

Ankarada bir Erzurum heyeti

ANKARA, 5 (Telefonla) — Erzurumun kurtuluşunun Halkevinde 11 Martta tesit edilecek merasiminde bulunmak üzere şehrimize Erzurumdan bir heyet gelmiştir.

Hint İslâmlık âleminde

BOMBAY, 5. A.A. — İslam cemiyetleri, meşhur siyasi ve hukukculardan M. Jinnah'ı reis intahap etmişlerdir.

Bu intihap efkârı İngilterenin Hindistan hakkında teklif ettiği telâkki edilmektedir.

Buzlar arasında

MOSKOVA, 5.A.A. — Ahiren batan Tcheliouskine buz kıran vapurunda bulunan on kadın ile iki çocuk Sibiryanın şimalindeki buz kütlelerinin üzerinde kurtarılarap Cap Vellen'e getirilmiştir.

Atinadan uzaklaştırılan Amerikalı

ATİNA, 5.A.A. — Amerikalı banker Samouel Insull memleketi derhal terk etmek için kat'i emir almıştır.

Vapurculuk Şirketinde istifalar

Vapurculuk şirketi meclisi idaresinden bir müddet evvel üç aza istifa etmişlerdi. Şirket meclisi idaresinde yeniden istifalar başlamıştır. Meclisi idare azasından Hacı Yakup Zade Ahmet Bey dün akşam geç vakit şirkete Meclisi idareden istifa ettiğini bildirmiştir. Diğer taraftan meclisi idareye yeni giren Arslan Kaptanın da istifa edeceğini bildirdiği söylenmektedir.

Borçlu memurların maaşları

ANKARA, 5. A.A. — Borçlarından dolayi maaş ve ücretlerinin haczi tekarrür eden memurlar hakkında ittihaz olunan kararların icra dairelerince doğrudan doğruya vekâletler muhasebelerine tebliğ olunması kâfi gelmeyip icra ve iflâs kanununa nazaran bu tebliğinin mal memurlariyle beraber ayni zamanda daire amirlerine de yapılması lâzım geldiğine şurayi devletçe karar verilmiştir.

Bestekâr O'neill'in ölümü

LONDRA, 5 (A. A.) — Çok tanınmış bestekâr ve orkestra şeflerinden Norman O'neill Londrada sokakta bir kaza neticesinde ölmüştür.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Ağaç kesme yasağı

Nihayet bu yasak birçoklarmızı çam devirmekten kurtaracaktır. Her fırsatta bir çam devirerek geç tiği yerleri kereste haline çevirenler artık biraz dinlenirler...

Ben bu satırları yazarken dik - kat ettim. Umumî hayatımızın bazı ilişecek taraflarını ifade için ağaçtan ne kadar çok istifade etmişiz..

Bunun ilk canlı delili büyük pot kıranlara "çam deviriyor" deme - mizdir. Hanüman söndürmek mânasına gelen, (birinin ocağına incir ağacı dikmet) geçen bazı de - virlerde ne kadar makbul bir bahçevanlık olmuştu.

(Meyvesiz ağaca taş atılmaz) sözü de rahat etmek ve rahat otur - mak isteyenlere karşı verilmiş değerli bir nasihattir. Onun içindir ki çınar ağaçlarına, kavak ağaçlarına kimse ilişmez, enine boyuna gelişirler. Lâkin en kötü çakal eriği ağacının bile dalı budağı dai - ma kırıktır. Eğer pek iyi muhafaza edilmezse yemiş ağaçları her za man hırpalanır..

Ben ağaç kesilmesinin epeyce aleyhindeyim. Lâkin en ziyade kız - dığım, ağacı kökünden kesen a - dam değil, geçerken ya keçiye ver mek veyahut kamçı yapmak için ağacın en düzgün dalını kırandır.

Bir şey merak ediyorum. Acaba yeni kanuna "adamın kendi bindiği dalı kesmesi" yasağı da konacak mı?

Doktorla hasta arasında

Bilmem dikkat etmiş misiniz?. Hayatta her gün görüştüğümüz ve selâmlaştığımız bir tip vardır ki; bu adamdan doktorlar şikâyetçi, eczacılar memnundur..

Anlatayım:

Öksürüyorsunuz. Bir dostunuzu gördünüz.. Öksürdüğünüzü farkına vardı. Derhal:

— Yahu sen öksürüyorsun .. diye söze başlar ve:

— Yeni çıkmış bir öksürük şe - keri var. Keçiboynuzu hülâsasile yapılmış. Aman birader, bire bir.. diye bir ilâç tavsiye eder. Siz de inanırsanız gider, ilâcı alırsınız...

Doktorlar diyorlar ki:

— Eğer bizim hastaların arası - na giren bu tipler ortadan kalkarsa bize gelecek hastalar arttığı gibi, onların sıhhati de çabuk düzelir. Ağızdan dolma malûmatla her kese her ilâç tavsiye edilmez. Belki o ilâç fenalık yapmaz ama iyilik te gelmez, paralar beyhude gider. İdrar zoruna kiraz sapı, mısır pükülü kaynatıp içmeyi, göz hastalıklarına limon suyu, sinir hastalıklarına sabahları birer ufak sarmısak yutmayı tavsiye edenler hep bu tiplerdir. Her şeyden evvel hastalar bunlarla mücadele etmelidirler.

Eczacılara gelince onlarda da başka nağme:

— Allah razı olsun; eş dosttan. Eğer reçete ile geçinmemiz lâzım gelse halimiz harap idi. Biribirinin hastalığına ilâç tavsiye edenler yok mu, işte onlar bizim asıl yardımcımızdır. Birisi bir ilâç alır, istifade eder. Başka bir dostuna da hemen tavsiye eder, böylelikle açıktan satış yaparız. Zaten müstahzaratın birçoğu reçetesiz satılabilir şeylerdir.

Ne dersiniz, bu iki ahbabın bu ayrı düşünüşlerne? Bana sorarsa - nız, ekseri şu ilâçı tavsiye eden tipler arasına girerim. Çünkü bir arkadaşı elem içinde bırakmamak için hemen bildiğim bir devâyı tavsiye ederim. Doktorlar bundan zarar ederelrse Allah taksiratımı affetsin!.

FELEK

Köylüye elbise

Bunu ucuza alıp pahalı satanlar da var

Başvekil İsmet Paşa Hazretleri şehrimizdeki sanayi tetkileri esnasında Feyzane fabrikasını gezerken Türk köylüsünün giyim vaziyetine işaret ederek "Türk köylüsünün ve Türk halkının giyeceği ucuz ve sağlam millî kumaş ve elbise tipi bulunması„ arzusunu ızhar etmişlerdi.

Sumer Bank, Başvekil Hazretlerinin verdiği bu direktifi yerine getirmek için büyük bir faaliyet sarfetti ve nihayet köylü tipi elbiseyi 5,5 liraya piyasaya çıkardı. Bu elbiselerin büyük bir rağbete mazhar olduğunu gören birtakım menfaatperestlerin köylüyü istismar ederek giriştikleri bir hareket te nazarı dikkati celbetmiştir.

Bu şahıslar Yerli mallar pazarından 5 liraya aldıkları bu elbiseleri memleketin her tarafında halka bu fiatten çok yüksek fiatlerle satmaktadırlar. Bu şekilde, bu yolda sarfedilen bütün mesai birtakım menfaatperestlerin ceplerini doldurmıya alet olmaktadır. Türk köylüsü kendisi için yapılan elbiseleri gene pahalı giymektedir.

EKONOMİ

Türkiye Bulgaristan

Yeni ticaret anlaşmasında neler var?

Sofyada Hariciye vekâleti umumî kâtibi Numan ve Ticaret umum müdürü Naki Beylerle Bulgar hükûmeti arasında cereyan eden müzakerelerde imzalanan ticaret anlaşması hakkında iktısadi mahafile malûmat gelmiştir. Bu mlûmata nazaran Bulgaristana bir senede 50,000 kilo balık, 125 bin kilo yapağı, 50 bin kilo zeytinyağı, 50 bin kilo palamut, 25 bin kilo üzüm, 25 bin kilo incir, 10 bin kilo ceviz, 10 bin kilo fındık ve 10 bin kilo portakalla sair eşya ithal edilebilecektir. Bulgaristanda bize bilhassa 10 milyon kilo maden kömürü, 80 bin kilo kaşkaval, 2 bin kilo domuz ithal edebilecektir.

Şişe ve kok sanayiini tetkike giden heyet

Aldığımız malûmata göre, Avrupada, memleketimizde yeniden kurulacak şişe ve kok sanayii etrafında tetkikat yapan heyet azasından maadin umum müdürü Bekir Vehbi, Zonguldak mebusu Ragıp ve Esat Beyler bugünlerde memlekete dönecekler - dir. Heyet Pariste son temaslarını yapmıştır. Heyet azası Fransadan sonra Almanya, Belçika ve İngilterede tetkikat yapmış ve tekrar Parise dönmüştür. Heyetin gelecek haftabaşında şehrimizde bulunacağı ümit edilmektedir.

Tel - Aviv Panayırı

Ticaret odası idare heyeti dün yaptığı içtimada Tel - Aviv panayirine iştirak meselesini tetkik etmiştir. Bu husta görüşülmek üzere alâkadarlar Ticaret odasında bir içtimaa davet edilecektir.

Macaristanla ticaretimiz

İktısat Vekâletinden Ticaret Odasına gönderilen bir tahrirata göre Macar Hükûmeti ile aramızda mevcut 1 ağustos 933 tarihli ticaret ve clearing mukaveleleri 15 şubat 934 tarihinden itibaren bir buçuk ay müddetle 31 mart 934 tarihine kadar temdit edilmiştir.

Japonya ile modus vivendi de 5 mayıs 934 tarihine kadar üç ay müddetle uzatılmıştır.

Pirinç çuvalları

Mersin Ticaret Odası heyeti son toplantısında pirinç çuvallarının sıkletinin memleketimizin bazı şehirlerinde olduğu gibi Mersinde de yüz kilo olarak kabul edilmesine karar vermiştir.

Karar hilâfına hareket edecek olanlar Ticaret Odaları kanununun beşinci maddesi mucibince tecziye edilecektir.

Bu ceza beş liradan yüz liraya kadardır.

Bağ çubuğu getirtmek isteyenler

Ziraat Vekâletinden Ege mıntakası ziraat müdürlüğüne gelen bir tahriratta; bu sene İzmire celbedilecek bağ çubukları hakkında bazı muameleler yapılmasına lüzum gösterilmiştir. Memlekete girecek bağ çubukları, tıpkı kükürtlerin memlekete girmesi şartlarına uygun olacaktır.

Bağ çubuğu getirmek istiyenler evvelâ mıntaka ziraat müdürlüğüne müracaat ederek kayıtlarını yaptıracaklar, ondan sonra Ziraat Vekâleti bağ çubuklarının ithaline müsaade verecektir.

Tahmil ve tahliye talimatnamesi

İktısat Vekâleti, İzmir, İstanbul, Mersin, Samsun ve Trabzon limanlarından tahmil ve tahliye, romorkör ve diğer vesaiti nakliye işlerile bunlarm tarifeleri hakkında bir talimatname hazırlamaktadır. Bu talimatnameye esas olmak üzere bir proje hazırlanmış, sureti Ticaret Odasına gönderilerek mütalea istenmiştir.

Balıkçılığın inkişafı için

İktısat Vekâleti, balıkçılığm terakki ve inkişafı için yeni bazı esaslar tespit etmeğe başlamıştır. Ancak Türk balıkçılığına verilecek istikamet hakkında alâkadarların fikirlerine müracaat edilmesi de muvafık görülmüştür.

Bu maksatla Deniz Ticaret Müdürlüğüne de tebligat yapılmış ve İstanbul balıkçılığı hakkında malûmat istenmiştir. Deniz Ticaret Müdürlüğü de Balıkçılar Cemiyetinden balıkçılık hakkındaki düşüncelerini sormuştur.

Cemiyet idare heyeti toplanarak balıkçılık hakkındaki düşüncelerini hazırladıktan sonra neticeyi bir rapor şeklinde Deniz Ticaret Müdürlüğü vasıtasile İktısat Vekâletine bildirecektir.

Uludağa kayak seyahati

Vali ve belediye reisi Muhittin Bey, bayramda Bursaya gidecektir. Bayramda Uludağa bir kayak seyahati ter tip edilmektedir. Vali Bey de seyahate iştirak edecektir.

Neşet Ömer Beyin konferansı

Tıp Fakültesi Talebe Cemiyetinden: Cemiyetimizin tertip ettiği konferans serisinden olmak üzere 7 mart 934 çarşamba günü saat (18) de Halkevi konferans salonunda Üniversite Rektörü Ordinaryüs Profesör Dr. Neşet Ömer Beyfendi tarafından (Gençlik ve kültür) mevzuu ile bir konferans verilecektir. Konferansı bir konser takip edecektir.

Yumurta Kutusu Açıldı

Çıkan yumurtalar muhafaza iddiasını çürüttü

Kutudan çıkan yumurtalar muayene edilirken..

Altı aydan beri Ticaret odasında kapalı duran yumurta kutusu nihayet dün açıldı. Ticaret odası herkesin için deki yumurtaların nasıl çıkacağını merakla beklediği ve aylardan beri etrafında gazetelerde, iktısadî mahafilde büyük bir alâka uyandıran kutunun açılması için şehrin en tanınmış yumurta tacirlerini, iktısadî kısımla alâkadar gazetecileri çağırmıştı. Dün oda idare heyeti azasile beraber Ticaret ve Deniz Ticaret müdürleri bulundu - ğu halde bu zevat odada toplandılar. Fakat yumurtaları sandığa koyan Hasan Efendi meydanda yoktu. Hasan Efendinin evinden dün sabah gelen bir habere göre kendisi Diyarıbekire gitmiştir. Yumurta sandığı ortaya geldi. Oda tetkikat şubesi müdürü Hakkı Nezihi Bey sandığın mühürlerini sökmeğe başlarken etraftaki merak ve alâka son haddini bulmuştu. Herkes kapalı kutudan ne çıkacağını bekliyordu. Sandık açılınca bir saman kümesi meydana çıktı ve altından da yumurtalar... Yumurta tacirleri hemen yumurtalara el attılar. Bir yumurtacı şöyle parmağile üç defa yumurtaya vurdu ve dudağını bükerek ilk haberi verdi:

— Bu, bozuk...

Merak büsbütün artmıştı. Ötekiler acaba nasıldı? Bir taraftan da yumurtaların elektrikte muayenesine başlandı. Şimdi yumurtalar ışıkta muayene ediliyor ve hüküm veriliyordu:

"— İşte buna ben düşmüş, bu çürük.. Bu çok sağlam görünüyor.„

Osırada ortaya bir tabak getirildi ve yumurtaların birer birer kırılmasına başlandı. Hakkı Nezihi Beyin kırdığı ilk yumurta simsiyah çıktı. İkinci yumurta birincisile tezat teşkil edecek kadar taze idi.Böylece yumurtaların on tanesi kırıldı. Netice şu idi: 2 çürük, 1 bozuk, üç tane iyi, fakat şeffafiyetini kaybetmiş, 2 tane iyi, fakat dağınık, 2 tanesi de gayet iyi...

Bu vaziyet derhal bir zabıtla tesbit edildi ve hazır bulunanlar imza ettiler. Bundan sonra bu iş etrafında tahminler, münakaşalar başladı. Acaba Hasan Bey yumurtalara ne koydu? bir toz mu ekti, bir mayie mi batırdı

Diğer taraftan bazıları hararetin 30 dereceyi bulduğu böyle bir odada kapalı bir dolapta ve kapalı sandıkta yumurta duramıyacağını ısrarla söylüyorlardı. Esasen yumurtanın on tane oluşu da çok az görülüyordu. Yumurta tacirleri bir taraftan da Odanın bu tecrübeye başlanırken kendilerinin haberdar edilmemelerini protesto ediyorlardı. Dün tutulan zabıt bu yumurta hikâyesini şu neticeye bağlıyordu: "Tecrübenin muvafık şerait içinde yapılmadığı gözönünde olmakla beraber iddia edilen neticeyi vermemiştir."

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Ziraî memleketler, sanayi sahasına girerlerken, yeni bir sınıf halkın doğduğunu görürler.. Bu amele ve işçi sınıfıdır. Binaenaleyh böyle memleketlerde bunların vaziyetini korumak için derhal yeni kanunlar doğar. Malûmdur ki kanunlar bir ihtiyacın mahsulüdür. Ve ihtiyaçla beraber âdeta ikiz olarak hayat bulur ve o ihtiyaç devam ettiği müddetçe yaşar. Yeni keşiflerden ve ihtiralardan evvel dünyada bir işçi sınıfı yoktu. O zamanki hükâmetler, prensler, krallar, derebeyleri kendi hudutları dahilinde bulunan ziraat erbabının içtimaî vaziyetini tanzim ile uğraşırlardı. Halbuki bugün dünyanın çehresi değişmiş ve bütün memlekteler çelikleşmiştir. Türkiye de bugün bu yola girmektedir. Dünyadaki bütün memleketler ayni yollardan geçmişlerdir. Meselâ Arjantin, Brezilya, evvelce tamamile ziraî bir memleket iken bugün tamamile sınaî bir manzara almaktadır. Hattâ iktısat tarihi ihtiyar ve genç memleket diye bir tasnif bile yapar. İhtiyar memleket ziraati terketmiş ve sanayie başlamış memleket demektir. Genç memleket henüz bu hayta girmeğe uğraşan memleketlerdir. On sekizinci asra kadar tamamile bir ziraat memleketi olan İngiltere o zamandan beri manzarasını değiştirmiş ve hemen ilk ihtiyarlayan memleket olmuştur. Ve o vakit ilk defa olarak işçi sınıfının vaziyetini tetkik etmek lüzumunu hissetmiştir. İngiltereden dinî sebepler tahtında kovulan puritin'ler Amerikaya vâsıl oldukları zaman kendi aralarından biribirlerinden ayrılmamağa ve daima aralarında tesanüdü korumağa yemin ettikleri zaman, evvelâ buldukları arazinin ziraî kabiliyetini tetkike başlamışlardır. Ancak seneler - den sonradır ki Amerikanın manzarası değişmiş ve nüfusun artmasile mütenasiben şark sahillerinde büyük sanayi tesis etmeğe başlamıştır. İşte Türkiyenin de son senelerde bu ziraî devirden bir sanayi devrine inkılâp etmekte olduğu inkâr kabul etmez bir hakikattir. Bugün memlekette tüten bacaların günden güne fazlalaşmakta olduğu bu fikrimizi isbata kâfi bir delildir.

Bu satırları iş kanununun Türkiyede de ne kadar lâzım olduğunu göstermek için yazmıyoruz. Çünkü bunun hazırlanmakta olduğunu ve yakın zamanda çıkacağını biliyoruz. Bundan dolayı müstarihiz.. Maksadımız başka bir noktaya işaret etmektir. Bu iş kanunu çıkmadan bunun netiicei tabiiye ve zaruriyesini tatbik etmeğe çalışmanın ne kadar doğru olmadığını göstermektir. Eski bir mevzua temas edeceğiz: Tiyatro ve sinemaların, birahanelerin saat on birde kapanması hakkındaki emir... İş kanunu çıkmadan bu emri tatbika çalışmak memleketin içtimaî bünyesini kavramamak demektir. Dükkânlar, mağazalar istedikleri gibi sabahın saat yedisinden akşamın onuna kadar açık kaldıkça bu emrin tatbikından fayda değil, zarar hâsıl olur. Bu emrin memlekette tiyatroculuğa, sinemacılığa vuracağı darbelerden bir an için olsa kat'inazar etsek bile bu karar, bunu ittihaz eden müessenin aleyhindedir. Çünkü eğer sinemaların, tiyatroların, birahanelerin hâsılatı düşerse bunların belediyeye vereckleri hisse de o nisbette tenakus eder.

İnsan kendi bindiği dalı keser mi?..

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

BELEDİYEDE

Sinemalarda Belediye hissesi

Belediye mahafili artırılmasını tabiî görüyor

Sinemalardan alınmakta olan yüzde beş belediye hissesinin yüzde yedi buçuğa iblâğı için Şehir Meclisine vukubulan teklif üzerine sinemacıları Ticaret Müdürlüğüne müracaat ve şikâyet ettikleri malûmdur. Sinemacılar, henüz belediyeye müracaat etmemişlerdir. Belediye reis muavini Nuri Bey, bize bu hususta demiştir ki:

— Sinema biletlerinin üzerinde bilet ücreti ayrı ve belediye resmi ayrı olarak gösterilmiştir. Resmi veren sinemacı değil, halktır. Bu itibarla sinemacıları doğrudan doğruya alâkadar eden bir cihet yoktur. Bir kısım halkın, sinema ücreti artınca, sinemalara gitmemesi yolunda bir mülâhaza da varit olamaz. Çünkü yüzde beşin yüzde 7 buçuğa iblâğı demek, 25 kuruşluk bir koltuk ücretinin 22 buçuk para, 50 kuruşluk biletin 45 para çıkmasını mucip olabilir. Bu ise, sinemaya nihayet eğlenmeğe gidenler için verilmiyecek bir ücret farkı değildir. Binaenaleyh mesele de bizatihi sinemacıları alâkadar etmez.„

Konservatuvar için mütehassıs

Konservatuvar için gelecek Viyanalı profesör Marks kışın gelememişti. Profesör, vaki olan davete cevaben nisan sonunda şehrimize geleceğini bildirmiştir.

Kooperatif teşkilâtı tevsi edilecek

Belediye kooperatifi heyeti umumiyesi 21 martta içtimaa çağırılmıştır. Heyeti umumiyeden teşkilâtın tevsii için karar alınacaktır.

Kooperatifin, şehrin muhtelif yerlerindeki ufak teşekkülleri koruyacak, diğer kooperatiflerle münasebet tesis ve onlara yardım edecek şekilde teşkilâtını genişletmesi mukarrerdir.

Gaz ve benzinden alınacak resim

Gazın kilosundan 20, benzin ve sair mevadı müşteilenin kilosundan 40 para alınması için vukubulan teklif ve buna müstenit Mülkiye encümeni mazbatası Şehir Meclisinden İktısat encümenine tevdi edilmişti.

Evvelki günkü içtimada, azadan Nurettin Münşi Bey, ham petrolün mahrukat olmadığını ve 26 paraya malolduğunu söylemiş ve 26 paraya malolan bir maddeden 40 para resim alınması muvafık olmıyacağını ilâve etmişti. Belediye namına reis muavini Nuri Bey, ham petrolün ayrılarak 10 para resme tabi tutulmasını teklif etmiştir. İktısat encümeni, bugünlerde mazbatasını ihzar ve heyeti umumiyeye arzedecektir.

Mart maaşı

Belediye memurlarının mart maaşlarının daha 15 günden evvel verilmesine imkân görülememektedir. Belediye, bugünlerde maaştan evvel vadesi gelmiş taahhütlerini ödemektedir.

Çay ziyafeti

Perşembe günü belediye kooperatif lokantasında belediye memurlarına ve hissedarlara bir çay ziyafeti verilecektir.

Tramvay biletleri

Tramvay şirketinin, biletçilerine yaptığı tebligat üzerine, her tarafta müşterilerden gidecekleri yere göre değil, verdikleri para ile gidebilecekleri mıntakanın sonuna kadar muteber olmak üzere bilet kesilmeğe başlanmıştır.

Şimdiye kadar bu şekilde bilet kesen biletçilerin şirket tarafından tecziyesi cihetine gidiliyordu. Yeni şekil, biletçileri de ceza endişesinden kurtarmıştır.

Otomobil resmi

Otomobilciler, otomobillerden beygir kuvvetine göre değil, eskilik ve yeniliklerine göre belediye resmi alınması için Dahiliye Vekâletine müracaat etmişlerdir. Vekâlet, bu hususta belediyenin müteleasını almıştır. Belediye, bu teklifi muhik ve kabili tatbik görmemiştir. Dahiliye Vekâleti, otomobillerden şimdiki gibi resim alınmakta devam edilmesini tebliğ etmiştir.

Resmî binalarda talaş yığınları

Talaş, kereste gibi ateşin tevessüüne imkân hazırlıyan maddelerin umumî binalarda bulundurulması doğru görülmediğinden resmî, hususî müessesat, mektep, hastane ve saire gibi umumî binalardan bu gibi maddelerin kaldırılması lüzumu belediye tarafından alâkadarlara bildirilecektir.

Su işlerini tetkike giden heyet döndü

Bir müddetten beri belediye namına muhtelif Avrupa şehirlerinde su tesisatını tetkik için seyahatte bulunan ve belediye fen heyeti müdürü Ziya, Nafia komiseri Mustafa Arif, su mühendisi Bürhanettin ve Terkos müdürü İhsan Beylerden mürekkep olan heyet, dün Bükreşten trenle İstanbula avdet etmiştir.

Heyet Reisi Ziya Bey, kendisile görüşen muharririmize demiştir ki:

"— Seyahatimizde Atina, Roma, Prağ ve Bükreşe uğradık ve bu şehirlerin su şebekelerini tetkik ettik. Çok enteresan tesisat gördük. Bunların her birinden şehrimizin su tesisatı için istifade edebileceğimiz kısımlar vardır. Yarın belediyeye gideceğim. Raporunun yakında makama vereceğiz."

Tırpan

Türk gençliği

Bir iki hafta evvel bu sütunda bahsetmiştim. Türk gençliği bir istikamette ve toplu bir halde çalıştırılmalıdır. Perakende ve himayesiz gayretler müspet netice vermiyor, demiştim.

Şeklini, düsturlarını, itiyatlarını değiştiren ve beynelmilel politika âleminde yeni temeller atan cemiyetlerde gençlik kuvvetine çok kıymet ve ehemmiyet veriliyor.

Sinyor Mussolini İtalyan sporunu takviye için İtalyanın zayıf zamanlarında Cenubî Amerikaya hicret eden ve orada taze bir medeniyetin gıdalarile beslenen melez İtalyan çocuklarını Romaya davet etti. Onlara geniş mikyasta imtiyazlar verdi ve İtalyan gençlerine yeni bir hamle vermek için bunların meharetinden, kudretinden istifade etti. Ve bu sayede İtalyan gençliği sıkı bir nizam altında demir çenber haline geldi.

Almanyadaki Nazi teşkilâtı Faşist idarenin gençlik için kabul ettiği sistemin aynıdır. Alman gençliği sıkı bir disiplin içinde âdeta (İkinci Fredrik)in hassa ordusu gibi yetişiyor.

Biz Türk gençliği için böyle millî teşkilât düşünmemiştik. Mahallî ve mevzii teşekküller himayesizlik, idaresizlik, inzıbatsızlık yüzünden ya dağılıyor yahut anarşi içinde çalkanıyordu.

Hayatta itiyatların, terbiyenin rolü pek büyüktür. İnsan idaresi gençlikte alıştığı telâkkilere çok bağlıdır. Fertlerin seciyesinde ırkî tesirler olduğu kadar muhitin, itiyatların, telâkkilerin ve gençlik terbiyesinin de pek mühim alâkaları vardır. Âvare ve derbeder bir gençlik hayatı geçirenlerin kemal devrelerinden mazbut ve dürüst bir insan olmaları pek müşküldür.

Bu itibarla gençliğin bedenî ve fikrî terbiyesini bir çırpıda, bir istikamaette yürütmek ihmal edilmiyecek bir vazifedir.

Spor teşekküllerinin devlet makinesi içine alınmalarında acele etmeliyiz. Bundan başka müteferrik ve mânâsız küçük cemiyetleri halkevleri çerçevesine almak behemehal lâzımdır. Bilmem hangi lisenin mezunlarından mürekkep bir cemiyetin millî gençlik teşkilâtı içinde ayrı bir yeri olamaz.

Burhan CAHİT

* * *

Göztepeden Z.N. imzalı mektup sahibine:

İltifatınıza teşekkür ederim.

Adanadan Türk Kadınlığı imzalı mektup sahiplerine:

— Evlâtlarını peçe ve çarşaf içinde hapseden babalara acımaktan başka ne yapılır?

B. C.

Evkaf maaşları

Evkaf Umum Müdürü Rüştü Beyin şehrimize geldiğinden bahsedilirken bir az gecikmekte olan maaş işini hal için geldiği yazılmıştır. Dün mevsuk olarak aldığımız malûmata göre Rüştü Beyin gelmesi maaş ile alâkadar değildir. Rüştü Bey mezunen İstanbula gelmiştir. Esasen maaş meselesine gelince; filhakika biraz teahhür etmiştir. Fakat maaşlar verilmektedir. Tedahülde kalmış aylık yoktur.

Seyyahlar

Potestam vapurile pazar günü şehrimize bir seyyah kafilesi gelecektir.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

5 Mart 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	96	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,75	Elektrik	—.—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—.—
Ünitürk	28,85	Tünel	—.—
„ II	28.35	Rıhtım	17.75
„ III	28,35	Mümessil	55
Gümrükler	8		
Bağdat	9,75	„ II	48,05
Türkiye Cümhüriyet Bankası	63	„ III	49

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Telefon	12
„ „ Hamiline	10	Terkos	21.50
„ „ Müessis		Çimento	12,50
Tramvay	44.50	İttihat dey.	19.25
Anadolu Hisse	25.60	Şark dey.	1,75
Şir. Hayriye Reji	15	Balya	1.55
	4,45	Şark m. ecza	2.88

ÇEK FİATLARI

Paris	12,06	Prağ	19,07,76
Londra	641	Viyana	4,45,92
Nüyork	79,20	Berlin	2,00,16
Milano	9 [illegible]	Madrit	5,83,15
Atina	83,35	Belgrat	34,90
Cenevre	2,[illegible]67	Zloti	4,19,60
Brüksel	3,40,50	Pengo	3,89,50
Amsterdam	1,17,99	Bükreşt	79,46,25
Sofya	64,66	Moskova	10.89.50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	1 Şille. Av.	24
1 Dolar	124	1 Peseta	16
1 İsterlin	641	1 Mark	49
20 Liret	213	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	21
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—.—
20 Leva	24	1 Altın	932
21 Kur. Çek.	106	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

Saray hekimleri

Yazan: Dr. Osman Şevki

Topkapı müzesi müdür muavini muhterem İzzet Beyin (Hekimbaşı odası, ik eczahane, Başlala kulesi) isimli kitabında Osmanlı sarayında mevki tutan Yahudi hekimlerinin bir listesi mevcuttur. Sarayda Yahudi hekimlerinin tesir ve nüfuzları hakkında biz de az çok neşriyatta bulunmuş olmakla beraber Yahudi hekimlerinden mürekkep bir liste neşretmek muvaffakıyeti İzzet Beyefendiye aittir. İzzet Beyefendinin neşrettikeri listede bizim tanıdığımız ve tanımadığımız Yahudi hekimleri vardır. Bu listeye biz de bazı Yahudi ve Hristiyan hekimlerini ilâve edebebiliriz. Bu ilâveyi yaparken me'hazımım İzzet Beyevesika veren saray kayıtları gibi sağlam vesikalara değil, Alman müverrihlerinin neşriyatına dayandığını zikretmeğe mecburum.

Almanca kitaplar ilk Osmanlı günlerinden itibaren sarayda daima Yahudi hekimler bulunduğunu iddia ederler, fakat isim zikretmezler. Hahambaşı Bicerano Efendinin bir makalesinde yazdığına göre ise saraya giren ilk Yahudi hekimi Yusuf Amondur ve Kanunî Sultan Süleyman tarafından saraya alınmıştır. Yusuf'un tercümei hali hakkında bildiğimiz çok azdır ve ancak padişahın kendisini çok sevdiğini biliyoruz. Fakat Yusuf'un oğlu Muiz Osmanlı sarayında babasından daha mühim mevkiler işgal etmiştir.

Saray hekimleri arasına dahil olmıyan, fakat Sokullu Mehmet Paşanın hususî tabibi sıfatiyle ayrı ve büyük bir şöhret ve nüfuza malik olan Alman yahudisi, Mata Salamon Eskinazi'nin sarayda ve memleketin mukadderatında oynadığı roller hayrete şayandır. Bu adam tabip olmaktan ziyade komitecidir; Kıbrıs adasının fethini müteakip Osmanlı sarayı ile Venedikli Soranzo ve Giovanni Correro arasında cereyan eden sulh müzakeresine karışarak Türk mürahhası olduğu halde Venedikilleri memnun etmiştir ve bundan dolayı Venedik Dokası Eskinazi'nin o esnada Venedikte tahsilde bulunan oğlunu kabul ede rek onu taltif etmiştir. Bu Yahudi tabip muahedeye Osmanlılar namına imza koymuştur, gene bu tabip, Ferhat Paşanın gözden düşmesi üzerine Ferhat Paşa lehinde padişahtan kendi el yazısı ile bir taahhüt senedi alacak kadar kudret ve nüfuz göstermiş ve buna mukabil Ferhat Paşadan da murassah ve gayet kıymetli bir kama hediye almıştı. Eskinazi daha evvelce Polonya kralı Sigızmund August'nun sarayında bulunmuştu.

Ayni tarihlerde İspanya muhacirlerinden (Samuel Şalum) isminde bir Yahudi hekim saray kadınları tarafından çok himaye görmüştür.

İzzet Beyefendinin neşrettikleri listede bu isimler mevcut değildir. Kezalik ayni listede Tabip Levi ismi de yoktur, ki bu adam, zamanının padişahını herkesten ziyade kendisine bağlamış ve Padişah Edirnede hastalandığı vakit acele olarak İstanbuldan celp olunmuştur.

Sarayda Yahudi hekimleri kadar Rum hekimleri de mühim roller oynamıştır ve bunların hemen hepsi devletin aleyhine çalışmışlardır. 1670 senelerine doğru İstanbulda türeyen Mavro Kordato bu cümledendir. Saray muhitinde çok sevilen bu hekim devlerin siyasî işlerinde de kullanılmış, fakat Afgan, Bağdat, Yunan işlerinde Türkiye aleyhine çalışmıştır. Buna rağmen, saray tarafından el üstünde tutulmuştur.

Gene Izzet Beyin listesinde mevcut olmıyan Fonseca isminde bir Portekizli Yahudi ile Conniglianno ismin de bir tabip te zikre lâyiktir. Bunlardan Fonseca o kadar nüfuz kazanmıştır ki, hattâ Valide Sultanı bile kandırarak Padişaha:

— Arslan oğlum, Rusya Çarını yutması için İsveç kralına ne zaman yardım edeceksin?

Dedirtecek kadar ileri varmıştır. Bu iki hekim Türkiyede muhtelif ecnebi devletler hesabına çalışıyorlardı.

Saray etrafında uydurma ecnebi doktorları eksik olmamıştır. Üçüncü Mustafa zamanında Babıâlî tercümanı olan Monos bunlardan birisidir. Ve bu adam tababete ancak kulak dolğunluğu ile vakıf olduğu halde girmediği kapı kalmamıştır. Gene Babıâlî tercümanlarından Kalçakis ve İpsilantis hem Babıâlî tercümanı, hem saray tarafından kabul edilen maruf tabipler idi. Ayni tarihlerde Napolili Karo ve Alman Gobis'in üçüncü Mustafa tarafından himaye edildiklerini görüyoruz. Gobis hareme bile girmeğe muvaffak olmuş ve padişahın gözdelerinden birisini tedavi etmiştir.

İkinci Mahmut hayatını M. Mouner'e teslim etmişti. Veremden ölen bu padişahın iltifat ettiği doktorlar arasında bir çok ta Rum komitecileri vardı ve bunlar çok defa Abdülhamit Efendiyi mağlûp etmişlerdi. Bu malûmatı da Fransız neşriyatından alıyoruz. Gene Veremden ölen Abdülmecit hekim Spietchel'i kendisine nedim olarak ayırmıştı. Kılı kırk yardığı söylenen ikinci Abdülmecidin ilk günlerinde hekim Movroyeni'nin nüfuzunu kim bilmez?

Bereket versin ki, şimdi ne saray var, ne de ecnebi casuslarının fırıldak çevirecekleri saha....

Dr. Osman ŞEVKİ

** Not: Birinci makale 26 Şubat tarihli ve 2891 numaralı nüshamızdadır.*

TASHİH: Birinci makalede Sinana ait olan kitabın ismi Harmane olacak iken, Hürmane dizilmiştir, kezalik İhram da Ehram suretinde çıkmış tır, tashih olunur.

Firuzağa ocağının çayı

Cümhuriyet Halk fırkası İstiklâl nahiyesi Firuzağa ocağı tarafından dün akşam Beyoğlu Halk fırkası kaza merkezi binası salonunda bir aile çayı verilmiştir. Çayda Zeybek oyunu oynanmış, güzel bir zaman geçirilmiştir.

Danslı çay

Pazar günü Kaza Ditalya'da Türk-İtalyan turizm şubesi tarafından danslı bir çay verilecektir.

Konser

Konservatuar talebesi tarafından dün, Tepebaşı Şehir tiyatrosunda bir konser verilmiştir.

İttihadı Millî

Türk Sigorta Şirketi

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir

Merkezi idaresi : Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel. Beyoğlu : 4887. 1213

"Ajansın millîleşmesi,,

Umum müdürün Bir mektubu

Milliyet Müdürü Ahmet Şükrü Beyefendiye : Ajans hakkındaki son yazınızı okudum. Milliyet karilerinin bu teknik mesail ile sabırlarını sui istimal etmemek için meseleyi kısa kesmek zaruretinde bulunuyorum. Zaten, görüyorum ki, munakaşanın esasını teşkil eden iki nokta üzerinde de aramızda mütabakat vardır:

1.— Siz ajanslarla olan münasebatı kesmeden muhabir adedinin tezyidini istiyorsunuz.

2.— Ben de, Balkanlardan başlıyarak sırasiyle, bütün mühim merkezlere kadar yayılabilecek bir teşkilâtın bittâbi aleyhtarı değilim.

Yalnız bir noktayı tenvir edeceğim : Geçen yazımda bahsettiğim traktatüs yani propaganda telgraflarının mahiyeti gösterdiğiniz şekilde değildir. Bunların arasında nazırların nutukları, meclis müzakereleri, mühim notaların veya vesikaların suretleri, muhtelif mesail hakkında hükûmetlerin noktai nazarları büyük gazetelerin mütalâaları gibi Türk efkârı umumiyesince bilinmesine lüzum olanlar azim bir ekseriyet teşkil ederler; Diğerlerini ise, emin olabilirsiniz ki, başlıca işlerimizden biri olarak bir tasfiyeye uğratmakla meşgulüz.

Bilvesile hürmetlerimi teyit ederim efendim.

Anadolu Ajansı u. müdürü
Muvaffak

YENİ NEŞRİYAT

Kadro çıktı

Kadro mecmuasının 26 ıncı sayısı çıkmıştır. Bu sayıda Şevket Süreyya Beyin inkılâp hukuku, Vedat Nedim Beyin tış ticarette devletçilik, Falih Rıfkı Beyin İngiliz tuhaflığı ismindeki makalelerile, Burhan Asaf, Yakup Kadri, İsmail Hüsrev Beyin yazıları vardır. Memleketimizin yegâne ilim ve fikir mecmuası olan Kadroyu okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Ülkü çıktı

Bir senedenberi Ankarada muntazaman çıkmakta olan Ülkü mecmuası 13 ncü sayısıyle ikinci yaşına girmiştir. Memleketin münevverlerinie fikri teşkilâtlandırma yolunda devamlı bir gayret sarfeden bu mecmua bir yıldanberi Halkçılık, Halk terbiyesi, köycülük İnkılâp prensipleri, gibi her Türk münevverlerinin düşüncesi üzerinde icap eden mevzuları muvaffakıyetle işlemekte bulunmuştur.

İnkılâp münevverliğinin fikir ve heyecan bağı olan bu çok değerli mecmuayı okurlarımıza tavsiye ederiz.

Ticaret hukuku

Müellifi Mustafa Reşit

Türk kanunu medenisi, hukuk usulü muhakemeleri, icra ve iflâs kanunu üzerine yazdığı şerhlerle tanınmış olan Mustafa Reşit Bey, yeni kanunlar şerhini tamamlamak üzre, ticaret kanununu borçlar kanunu ile birlikte şerhe başlamıştır. Müellif bu kitabında, diğer kitaplarında takip ettiği, maddeleri kanunun tertibine göre şerh usulünden ayrılarak, ilmî bir metot takip etmiş ve maddeleri irtibatlarına göre birleştirerek izah ve mehezleri olan Alman, İsviçre, İtalyan, Fransız kanunlarile mukayese etmiştir.

Pek çok ahkâmında, ticaret ve borçlar kanunu biribirini ikmal ettiği için, bu kanunların biribirile irtibatı temin edilmesi kitaba büyük ilmî ve amelî bir kıymet vermektedir. Bilhassa hukuk talebesine mahsus olan bu kitaptan bütün iş adamları büyük istifadeler edebilir. Birinci cilt şirketlere kadardır. Sonuna madde sırasile bir fihrist ilâve edilmiştir. İkinci cilt, birinci cüz kolektif şirketler. (Maarif ve inkılâp kütüphaneleri).

HİKÂYE

Geçmiş olsun!

— Fransızcadan —

İki adam banka şubesinin camekânı önünden bir aşağı bir yukarı gidip geliyorlardı. Her geçişlerinde de camdan içeri bir göz atıyorlardı. Bilhassa parmaklıklı gişenin arkasında, masanın üzerine istif edilmiş banknot demetlerinin arasında mütemadiyen para sayıp alan veznedarı gözetliyorlardı.

İkisinden biri diğerine sordu:

— Nasıl kararından caymadın ya! Son dakikada bir mesele çıkartayım demeyin.

— Sen merak etme, biz ölümüzü veririz, sözümüzden dönmeyiz. Sokak geniş, araba geçiyor, bu işi tam zamanında yaptık mı, oldu gitti. Yalnız bu işin tehlikeleri var, Sen tabiî onları da hesaba koydun.

— Sen beni çocuk mu zannettin be! Ben işi bir defa kurdum mu, her tarafı pundunda yürür.

— Âlâ.. Demek ki bu akşam buluşacağız.

* * *

Floriani o gece basık bir meyhaneden içeri girdi. Arka taraftaki odanın kapısına doğru yürüdü. Bu küçük odada yüzlerinde korkunç ifadeler okunan yarım düzüne kadar kasketli insanlar oturuyorlardı. Floriani içeriye girince:

— Selâm çocuklar, dedi, hep hazırsınız ya! Şimdi işi nasıl yapacağımızı konuşacağız, yarın saat dokuzda söylediğim yerde hazır olmalı. Kamyonet köşede bekliyecek. Bize ne lâzımsa hepsi kamyondadır.

Haydutlar Floriani'nin verdiği izahatı dikkatle dinliyorlardı. Arada birde yan gözle biribirlerine bakıyorlardı. Anlaşılan bu yeni gelen adama pek o kadar emniyetleri yoktu.

Floriani bunun farkına vardı. Kaşları çatıldı:

— Ne o? Dedi, eğer bir diyeceğiniz varsa siz de söyleyin.. Ben size bir iş teklif ediyorum. Ya yaparsınız, ya yapmazsınız. Bir defa her birinize en aşağı dan elli banknot var. Budalalar, bir bankacığı soymaktan mı korkuyorsunuz? Ben her şeyi hazırladım, diyorum. Yalnız her biriniz dediğim gibi hareket edin, kâfi!

Floriani'nin konuştuğu adamlar, bu nevi işlerde acemi insanlar değildi. Bir banka soymanın ne demek olduğunu bilirlerdi. Şefleri Grange isminde otuz beşlik bir adam, arkadaşları namına müzakereyi idare ediyordu. Grange dedi ki:

— Eğer işler dediğin gibi gidecekse, çorbadan dönenin kaşığı kırılsın yalnız, biz kırk kişiyiz, biribirimizi biliriz.Ama seninle böyle bir işe ilk defa giriyoruz. Bir sakatlık çıkarsa, gözümüzün içine iyi bak. Vallahi derini kurtaramazsın.

Floriani:

— Anlaşıldı, dedi, sizinle bu iş yürümiyecek.

Ve kapıya doğru yürüdü. O zaman Grange arkasından seslendi:

— Dur be yahut, nereye gidiyorsun? Konuşalım, sözümüzü bitirelim de öyle .. Oldu oldu, olmadı olmadı ne yapalım!

Tekrar konuştular ve mutabık kaldılar.

Ertesi sabah bahsedilen sokağın köşesinde buluşmuşlardı. Hakikaten bir kamyonet te oracıkta hazır bekliyordu. Yalnız Floriani orada değildi. Kamyonetin şoförü izah etti:

— Kendisi sizi gideceğimiz yerde bekliyor. Haydi binin, sağdan soldan görenler bir şüpheye düşmesin.

Hepsi içeriye binince Grange sordu:

— Hani hazırlıklar tamamdı?

— Tamam efendim tamam.. Acelesi yok.

Şoför, oturduğu yerin altından büyük bir kutu çıkardı, kutunun içinden de beş tabanca.. Her birini haydutlara dağıttı.

Grange hissesine düşen tabancayı, diğerleri gibi dikkatle muayene etti. Şarjura baktı. Kurşunlar tuhafına gitti:

— Ulan, bunlar kuru sıkı, dedi.

Tam bu şüphe üzerine idi ki Grange Toto ismindeki metresinin sokağın başından sökün ettiğini ve seke seke geldiğini gördü. O zaman şüphesi arttı:

— Bu şin içinde bir iş var ama, dur bakalım.

Toto uzaktan "hareket etmeyin,, der gibi el işaretleri yaparak nefes nefese geldi. Grange'ı bir tarafa çekti. O zaman bütün çete arabadan dışarı fırladılar. Toto diyordu ki:

— Siz budala mısınız? Bankanın önüne mitralyözleri gerdiler. Vallahi hepinizi delik deşik edeceklerdi.

O zaman çete resisi Grange homurdanmağa başladı. İşlerin ters gittiğini anladığı için mi, nedir, şoför birden gaza bastı ve arabası ile gözden kayboldu.

Toto gördüklerini anlatıyor ve çetenin nasıl bir pusuya düşürüldüğünü izah etmeğe çalışıyordu.

İki dakika geçmemişti ki kamyonet tekrar uzaktan göründü ve kendilerine doğru geliyordu. Beş hayduttan her biri tedafüi bir vaziyet aldılar. Fakat işin iç yüzünü da bir türlü anlayamıyorlardı. Kamyonet tam yanları sıra durdu ve içinden Floriani aşağıya atladı.

Grange aldatılmış olmaktan mütevellit bir tehevvürle Floriani daha ağzını açmadan boğazına sarıldı. Artık nasıl bir pataklama sahnesi geçtiğini tasavvur edebilirsiniz. Fakat Floriani başına gelenlerin sebebini bir türlü anlayamıyor gibi görünüyordu.

Grange bir taraftan müthiş küfürler savurarak ekliyor, bir taraftan da:

— Ulan, bizi meterilyozla karşılayacaktın ha! İşte biz de adamı böyle karşılarız. Diyordu.

Bir aralık Floriani yumruk, tokat, sille ve tekme yağmurundan kendini çekebildi:

— Durun yahu, dedi, hangi meterilyozdan bahsediyorsunuz? Bankanın önüne konulan şey, meterilyoz değil, sinema makinesidir. Ben rejisörüm. Bir banka soygunculuğunu filme alacaktım. Size haber verdim, çünkü istiyordum ki film tabii olsun. Ama şimdi hepiniz öğrendiniz. Filmi çevirmek istesek bile, artık hiç biriniz tabii olamazsınız. Çünkü asıl mesleyi öğrendiniz.

KULAK MİSAFİRİ

Şairin sahtesi !..

Geçen gün İstanbula sahte bir İspanyol şairi gelmiş. Yanında da zengin ve güzel bir Amerikalı kadın... Şairin cazibeli şöhretine kapılan bu temiz yürekli Miss, onun bir dolandırıcı olabilmesine bir türlü ihtimal vermiyormuş. İhtimal verse de gönül bu... Nasılsa tutulmuş bir kere...

Bu haberi gazetede okuyunca kendi kendime düşündüm: Şairin sahtesi! Halbuki biz, şimdiye kadar altının, incinin, elmasın sahtesi olduğunu bilirdik. Arasıra da, bir günün beyliği beyliktir diyen Zerdeşno gibi sahte kralların maceralarını duyardık.

Demek oluyor ki, şairin de sahteleri çıktı.

Edebiyat erbabı, artık hallerinden şikâyet etmesinler. Kıymeti olmıyan şeyin taklitleri yetişmez.

Ötede beride sahte şairlerin türemesi her halde hayra alâmet...

Yarın, ister misiniz, Pariste de sahte bir Abdülhak Hâmit peyda olsun.

Sahte İspanyol şairi bu küçük yalaniyle farkına varmadan bütün şairlerin payesini yükseltmiş oldu.

Artık, genç şairler:

— Ne iş yaparsınız?

Diye sorulduğu zaman:

— Şairim! Cevabını gögüslerini gere gere verebilirler.

Şairlerin kıymeti de belki bundan sonra sahtelerinin ve mukallitlerinin adediyle ölçülür. Eğer, günün birinde, şairlerin birbirlerine karşı:

— Beni şimdiye kadar otuz kişi taklit etti!

— Tamam kırk sekiz sahtekâr, benim adımı vererek gönül dolandırıcılığı yaptı!..

Diye öğündüklerini görürsek, hiç şaşmıyalım!

M. SALÂHATTİN

Bugün MİLLÎ Sinemada

Güzelliğine asla erişilmiyecek bir sinema eseri

Hayatım Senin İçin

[Back Streat]

Programa ilâve ayrıca: VOLGA YOLGA sesli yeni kopyası

Matineler: 2'30 - 5 gece 8'30da

(14103)

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL:
18: Plâk neşriyatı. 19: Mesut Bey tarafından çocuklara masal ve ajans haberleri. 19,30: Türk Musiki Neşriyatı; (Eftalya Sadi H. Sadi Bey. Refik Bey). 21: Muhtelif neşriyat, ajans haberleri). 21,30: Cemal Reşit Bey Piyango, Necip Yakup Bey Keman, Mesut Cemil Bey Viyolonsel (Oda musikisi).

ANKARA:
12,30: Ankarapalastan nakil. 18: Orkestra, 18,40: Alaturka saz. 20: Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1415 m.
16,40: Yeni operetlerden plâklar. — Müsahabe. 17,55: Polonya bestekârlarının eserlerinden mürekkep konser. 18,25: Trio takımın tagannili konseri. 18,50: Ziraat. 19: Konferans. 19,20: Musikiye dair sözler. 19,35: Plâk. 20:: Muhtelif müsahabeler. 21,05: Puccini'nin "MANON LESCAUT,, (Manan Lesko) operası. 23,30: Dans musikisi. 24: Müsahabe. 24,05: Dans musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.
17: Ev kadınına mahsus neşriyat. 18: Salon orkestrası. 18,45: Fr. ders. 19,15: Viyolonsel konseri. 19,55: Müsahabe. 20,30: "Karenine Anba,, isimli Hubay'ın eserlerinden opera temsili. — Müteakiben Sigan musikisi.

VİYANA, 507 m.
17,05: "Avusturya, benim vatanım,, isimli çocuk neşriyatı. 17,30: Amatör saati. 17,55: Halk oyunları ve tarihçesi. 18,20: Konser. 19,10 Ruh ve hayat. 19,35: Fr. ders. 20: Aktüalite. 20,15: Haberler. 20,35: Richard Wagner zamanına ait musikişinasların eserlerinden parçalar. 23: Son haberler. 23,15: Akşam konseri (Radyo orkestrası).

BÜKREŞ, 364 m.
13: Borsa haberleri. — Plâk. 14: Haberler. Plâk. 18: Fanica Luca orkestrası. 19: Haberler. 19,15: Orkestranın devamı. 20: Üniversite radyosu. 20,20: Plâk. 20,45:: Konferans. 21: Taganni. 21,20: Senfonik orkestra tarafından konser. 22: Romanya üzerine konferans. 22,15: Senfonik konserin devamı. 22,45: Haberler.

BRESLAU, 316 m.
17: Öğleden sonraya mahsus konser. 18: Yüksek Silisyaya ait neşriyat. 18,55: Neşeli musiki. — Müsahabe. 20: Millî musikili neşriyat. — Kısa haberler. 21,10: Tagannili musiki parçaları. 24: Neşeli musiki ve dans parçaları.

ISTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

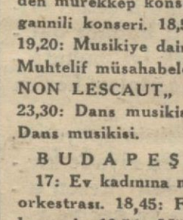

Bu akşam saat 19,30 da

ISTANBUL EFENDİSİ

Yazan Müsahib zade Celâl

Umuma.

1212

Önümüzdeki Perşembe günü matine saat 18 de

FRANSIZ TİYATOSUNDA

meşhur âma piyanist

İMRE UNGAR'in

VEDA KONSERİ

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Milliyet'in edebî tefrikası: 13

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

til, yakayı ele verebilirdi. Yapılan iş, alınan tertibat, bunu ancak kurnaz, zeki, atik, çevik, ve gayet nişancı bir adamın becerebileceğini gösteriyor. Bir tezkere ile kulübe harabesine maktûlü çağırıyor. Kendi, ağacın üzerinde ve ayın yükselmesini bekliyor ve dakikası gelince hedefini deviriyor. Mevkiî biliyor, yolları biliyor, izini kaybediyor. Tahkikatı hangi noktadan yürütmeli, hangi iz üzerinde yürümeli, hangi şüpheler üzerinde durmalı? Katilin, Sırrı Beyi öldürmekten maksadı ne idi? Katile maktûlün arasında acaba ne gibi bir rekabet, münaferet vardı? Bu cihet te meçhûl.. Her noktayı, o kadar inceden inceye hesaplamış ki, şimdi gözümüze muğlak görünen bu muammayı, o, basitlettirivermiş.. Evet, en içinden çıkılmaz zannolunan muammaların anahtarların, ekseriya o kadar basittir ki elimize geçirdiğimiz, düğümünü çözdüğümüz zaman şaşar kalırız. Katil, yakayı ele vermemek için budalaca hilelere sapmamış; hiç bir şeyi talie, tesadüfe terketmemiş....

. . . . . .

Bu zeki; mantıkî ve görüşü çok kuvvetli müddeiumumî muavinini dinlerken beynimin içinde bin bir sual çarpışıyordu:

— Tezkereyi yazan kadın kimdi? Cinayetteki rolü ne idi? Müddei umumî muavini, hizmetçi Haticeden şüphelenmişe benziyordu; neden? Bu, bir aşk, rekabet veyahut bir menfaat meselesi miydi? Sırrı Nevres'in ölümünden kim ve yahut kimler istifade edebilirdi? Sırrı Nevres'in, nikâh kıyılacağı günün gecesi katledilmesi mânâlı değil miydi ? Tezkereyi yazan kadın, Sırrı Nevres'ten ne istiyordu? Tezkereyi getiren çocuk, bu işe ne suretle alet edilmişti? Bu cinayette acaba Neşidenin ne derece tesiri vardı? Bu civarı bilhassa köşkü ve bahçeyi en gizli, hususî yerlerine, noktalarına kadar bilen katil, kim olabilirdi?

Bu, ardı arkası gelmiyen sualleri, ihtimalleri, acaba zabıta, adliye aydınlatacak mı?

Ben, bunu hiç ummayorum. Çünkü tahkikata doğru ve emin bir istikamet verebilecek bir iz yok..

Müddeiumumî muavininin söylediği gibi; ortada, bir çok iz, emare, şüphe var; hiç bir şey yok..

. . . . . .

Neşide, hasta... Ruhunda, sinirlerinde bir uyuşukluk, bir yorgunluk, bir bezginlik var.. Dalgın, şikâyetsiz yatıyor..

Müteessir mi? Belli değil!.. Mustarip mi? Anlaşılmıyor!..

— 2 —

Ihtiyat siperlerin gerisindeki mahfuz mahalde, bakır çenberli lâmbanın ışığına tutarak okuduğum, doktor Nüzhet Süleyman Beyin Hüsrev Beye yazdığı bu uzun mektubu; karşımda boş bir cephane sandığı üzerinde oturan bölük emini Hüsrev Efendiye verdim:

— Bu mektup, size yazılmış, değil mi Hüsrev Efendi?

Bölük emini, dolgun kesik beyaz bıyıklarını hafif hafif koparır gibi çekiyordu, gözlerini yumdu:

— Evet, Mahmut Bey!

Karşımda, boş bir cephane sandığı üzerinde oturan, dolgun kesik beyaz bıyıklı, beyaz saçlı, geniş omuzlu bölük emini Hüsrev Efendi, vaktile sefaret kâtipliklerinde bulunmuş, İstanbulun zengin kibar mahafilinde tanınmış Hüsrev Beydi.

Şimdi, şu satırları yazarken, ben de itiraf edeyim. Ihtiyat siperlerin gerisindeki mahfuz mahalde, bölük emini Hüsrev Efendi ile karşı karşıya oturan ihtiyat mülâzımı Mahmut Efendi de, bendim!

O vakit, ne hikâye, ne roman yazardım, ne de yazacağım hatırıma gelirdi. Ismim Mahmut Yesarî değildi, Mahmut Esat'tı.

Aradan yirmi seneye yakın bir zaman geçti.. Hattı harbin biraz gerisine, ihtiyattan siperlere gönderileceğimiz geceden bir gece evvel, bana tevdi edilen bu sırrı, yirmi sene sakladım.

Artık bu vak'anın, bugün ne şahidi, ne de kahramanı var.

Peki, Hüsrev Bey, niçin bu sırrı bana ifşa etmişti? Acaba, günün birinde neşredileceğini mi ummuştu?

Ne münasebetle?

O zaman, bu imkân ve ihtimali söyliyecek olsalar, en evvel ben gülerdim. Vaziyet, bulunduğumuz mevki itibarile, ben de, Hüsrev Beyden daha az tehlikede değildim. Ben de onun kadar ölüm tehditleri altında yaşıyordum.

Fakat, gene soracağım, Hüsrev Bey, niçin bu sırrı bana ifşa etmişti?

En ketum insların bile, biran gelip mukavemet edemedikleri, açlık, dert yanmak ihtiyacı..

Hüsrev Bey, ceketinin düğmelerini çözmüş, iç cebinden maruken kaplı, küçürek fakat kalın bir defter çıkarmıştı:

— Bunu da okumak zahmetine katlanır mısınız, mülâzımım?

— Memnuiyetle, Hüsrev Bey.

— Yalnız, defteri açarken dikkat ediniz, içinde küçük kâğıt parçaları mektuplar, kartlar vardır, düşmesin!

Defteri aldım ve ceketimin cebine koydum:

— Peki Hüsrev Bey, dikkat ederim.

Artık ona, Hüsrev Efendi, diyemiyordum. Çünkü karşımdaki bölük emini Hüsrev Efendi değildi; ben, Hüsrev Beyle konuşuyordum.

Hüsrev Bey, cebinden bir zarf ta çıkarmıştı:

— Bu zarfta da fotoğrafiler var.

Benim sormama hacet bırakmadı:

— Neşidenin annesi Mesturenin resimleri.. Neşidenin yalnız çocukluk fotoğrafileri var.

Resimlere bakıyordum: Zayıf uzun boylu bir kadın.. Baş örtüsü omuzlarına düşmüş.. Soluk dudaklarının gülümseyişinde bir yorgunluk, gözlerinin mahzun bakışında bir dalgınlık var..

Ayağa kalkın yanıma gelin Hüsrev Bey, omuz başımdan bakarak, söyliyor:

— Mesture, daha hastalanmadan evvel...

Rengi uçuk bir fotoğrafi: bir pencere kenarında, bir koltuğa yaslanarak oturmuş, genç bir kız.. Dizleri üstünde bir kitap duruyor.. Bu genç kız, yorgun yorgun gülümseyen, dalgın bakışlı genç kadına benziyor.. Fakat genç kız, kılıfını yeni yırtmış bir gonce kadar taze, canlı.. Resmin solukluğu, uçukluğu bile bu hayatiyeti gizleyemiyor.

Hüsrev Beyin sesini duyuyorum:

— Mesture, evlenmezden iki sene evvel...

Kucağında sımsıkı tuttuğu küçük yavrusunu öpen bir anne..

Hüsrev Bey, içini çekiyor:

— Neşide, bir yaşında iken..

Resimlere birer birer bakıyordum. Hüsrev Bey de tafsilât veriyordu.

(Bitmedi)

TAYYARE

TEKNİK :

Yeni Zepplin L. Z. 129

Kabilisevk balonların nomanulatürüne bakıldığı zaman, bunların en iri ve en büyüğünün "Graf - Zepplin" olduğu görülür. Filhakika 105.000 metre mikâbı hacmı; 530 zar beygirlik beş motoru; 236,6 metre boyu ve 30,5 metre kutru ile bu hava devrinin henüz ikmal edilmiş bir eşi yokur.

İyi mevaimlerde, cenubî Amerika hattında işledilen "Graf - Zepplin" ilk seferlerinde gösterdiği ufak tefek arızalardan sonra geçirdiği tekemmül tâdilâtı ile tam bir emniyete ve mükemmel bir konfora malik bulunmaktadır.

Balonun, bu emniyet ve konfor sayesinde Amerika hattında kazanmış olduğu rağbet ve itibarı gören Almanya, bu hatta çalıştırılmak üzere ikinci bir balonun inşasına karar vermiştir. Bu karar üzerine, Friederichshafen tezgâhlarında "L. Z. 129" işaretiyle yeni bir iskelet çatılmağa başlanmıştır.

L. Z. 129, "Graf - Zepplin" den daha büyük bir balon olacaktır. 190.000 metre mikâbında; 248 metre boyunda; 41,20 metre kutrunda eb'ada malik bulunacak olan bu balon helyum gazı ile şişirilecek ve mecmuu 4.000 beygir takatinde, ağır yağ ile çalışır, "Diesel" motorları ile teçhiz edilmiş olacaktır. Böylece, balona tam bir uçuş emniyeti verilmek istenilmiştir.

Sene sonuna doğru inşaatının ikmalile, tezgâhından ndirilmesi muhtemel bulunan balon 50 yolcu taşıyabilecek kabiliyette olacaktır. Balonun yolculara ait olarak inşa edilecek kısmında yirmi beş kabine bulunacak; muhtelif koridorlar, mütalea salonları, holler, yazı odaları tesis edilecektir. İki kat üzerinde yapılacak bu taksimattan başka balonun ön tarafında telsiz, seyrüsefer, idare ve kuman da merkezlerini muhtevi bir kısmı daha bulunacaktır.

Yukarda, içinin helyon gazı ile doldurulacağını haber verdiğimiz balon zarfına gelince, bu da birbirinden tamamen müstakil on altı bölmeye ayrılacaktır.

L. Z. 129 un inşasına başlanmış olması, Atlas denizi üzerinden geçen yollarda, balonların tayyarelere tefevvuk edebileceğni göstermektedir.

Şimalî Atlasta

Muntazam ticaret seferleri yapılabilecek mi?

Şimalî Atlas denizini aşmak rekoru Macar pilotlardan "Magyar" ile "Enders" tedir. Bu iki pilot, râkip oldukları "Lockheed Sirius" ile Şimalî Atlası 13 saat 50 dakikada aşmışlardır.

Atlas denizinin "Grondu" "Lindberg", (Post), (Mollison), (Mattern) gibi pilotlarla "Balbo" filosu râkipleri tarafından müteaddit defalar katedilmiş olması, bu deniz üzerinde bir Avrupa - Amerika yolunun tesisi zamanının gelmiş olduğu iddiasının ortaya atılmasına sebep olmuştur.

Alâkadar bazı memleketlerde, bu mevzu etrafında yapılmakta olan dedikodular hayli hararetlenmiştir.

Biz bugünkü malzeme ile buna imkân olmadığı kanaatindeyiz.

Tayyareci Kost bulundu

BELİN, 5. A.A.— Havas Ajansının muhabiri,Munster'de bir otele inmiş olan tayyareci Costes'le görüşmüştür.

Costes, geçen cumartesi günü öğleden sonra, Kopenhag istikametinde uçmakta iken Bremen şehrinden otuz kilometre beride sise tutularak geriye dönmek mecburiyetinde kaldığını söylemiştir. Bunun üzerine, artık yoluna devam etmek imkânını bulamadığından aynı günde Munster tayyare meydanına inmeğe mecbur olmuştur.

Hava ve Deniz Manevraları

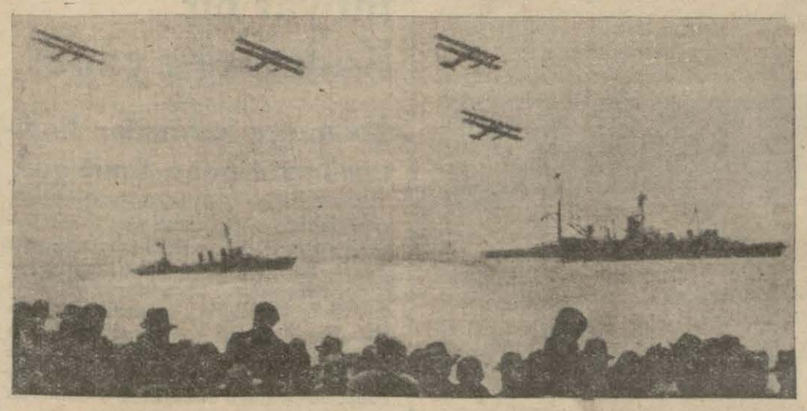

Fransız donanması, hava kuvvetlerinin de iştirakile, Akdenizde Tolon açıklarında mühim manevralar yapmıştır. Yukarıdaki resim, bu manevralardan bir safhayı göstermektedir.

Yukarıda resmini gördüğünüz tayyare, İngiliz hava kuvvetlerinde kullanılmakta olan bir "Hawker" dir.

Sessiz motor tecrübeleri

Fransada sessiz motor tecrübeleri yapılmaktadır.

12 silindirli W şeklinde 450 beygirlik bir "Lorraine" motorunun, takat münhanisi, istihlâk, istimal hatleri gibi evsafı tayin edildikten sonra, üzerine bir susturucu takılmış ve bununla geçirdiği takat, hararet, istihlâk halleri tetkik edilmiştir.

Susturucunun, sadayı yutma kabiilyetini lâyikiyle tayin edebilmek için, motorun pervanesi çıkarılmış ve onun yerine bir "Froude" freni takılmıştır.

14 silindirli yeni bir motor

Fransada (Hispano) fabrikalarında çift yıldız şeklinde 14 silindirli yeni bir motorun tecrübelerine başlanmıştır.

Bu motordan 800 ilâ 1000 beygirlik bir takat istihsal edileceği ümit edilmektedir.

Paris tayyare sergisi

XIV üncü Tayyare gelecek Sergisi 16 ikinci teşrinde açılacak iki ilk kânuna kadar devam edecektir. Her zamanki gibi, sergi binası olacak, Şanzelizedeki küçük Pale intihap edilmiştir.

Rusya ve Stratosfer Balonları

Havacılığın ve ihtiraslarının inkişafı, bugün, havanın yüksek mıntakalarının metotlu bir surette tanınılmasını mecburî kılmıştır.

Stratosferi tanımak; oradaki seyrüsefer kabiliyetlerini tetkik ederek havacılığı Stratosfer denilen gürültülü ve gayri sakin mıntakadan kurtarmak ve ona yeni ve geniş ufuklar açmak demektir.

Ancak, stratosferi tanımak kolay bir iş değildir. Stratosfere bu güne kadar yapılan seyyahatler onun kapısından bir baş uzatmak kabilinden şeylerdir. 11.000 metreden sonra başlıyan stratosfer, 500.000 ve belki de daha ilerilere devam eder. Bu irtifaların yanında, 16.000 - 19.000 metrelere çıkmak ise, yürümeği öğrenmek çin, emeklemeğe benzer.

Henüz stratosferin yüksek tabakalarına çıkabilmek imkânlarını bulamamış olan insanlar, o tabakalara, mukayyit cihazları hâmil küçük balonlar göndermeği düşünmüşlerdir. Yapılan tecrübelerde bu küçük balonların 38.000 metreye kadar çıkabildikleri görülmüştür.

İşte Rusyada, stratosfer tanımak için böyle bir teşebbüse hazırlanılmaktadır. Vücude getirilmek istenilen tertibat 2 metre kutrunda kavuçuk balonlar ile, onların hep birden taşıyacakları mukayyit cihazları salimen yere indirebilecek, küçük paraşütlerdir.

Tamamen şişirilmiyecek olan bu balonlar ile paraşütler mukayyit cihazlara bağlandıktan sonra bunlar serbest bırakılacak; balonların suut kuvvetiyle bütün tertibat hep birden havalanacak; çok yükseklerde, tazyik noksanlığı dolayısiyle, balonlar şişerek patlıyacak; paraşütler açılarak mukayyit cihazlar salimen aşağıya inecekler.

Fransız pilotları

Dünya rekorlarını kırmağa hazırlanıyorlar

Dört pilot: Lemoine, Codos, Rossi, Doumere; üç tayyare: Potez, Blériot - 110, Bernard; hazırlanmış bekliyor. Bunlar irtifa, mesafe ve sürat rekorlarını kırmağa çalışacak olan pilot ve tayyarelerdir.

Cihan havacılığının yakında zamanda yeni rekor kıymetlerile karşılaşacağı muhakkaktır.

Mizah köşesi

"Otojir" mucidi De la Cürva veyahut, bir mendil sathına iniş yapabilen havacı!

SPOR

Spor tebliğleri

§ İSTANBUL, 3 (A. A.) — İ. S. K. (İstanbul su sporları kulübü) nden tebliğ edilmiştir:

Kulübümüzün müessisler toplanması 18 mart 934 pazar günü saat 15 de Moda iskelesi üstündeki kulüp dairesinde yapılacaktır. Bu toplanmaya gelen müessislerin sayısı ne olursa olsun karar vermek salâhiyetine malik bulunacaklarından azanın behemehal teşrifleri rica olunur.

§ İSTNBUL, 4 (A. A.) — İstanbul mıntakası Güreş heyeti riyasetinden:

9/3/934 cuma günü C. H. F. Beyoğlu kaza merkezindeki mıntaka idman salonunda tecrübesiz güreşçiler arasında bir teşvik müsabakası yapılacaktır.

1 — Tartı 12 den 13 e kadardır. Müsabaka tam saat 13,30 da başlıyacaktır.

2 — Müsabakaya federasyondan lisans almış müsabıklar girebileceğinden lisanssız güreşçilerin beyhude müracaat etmemeleri.

3 — Tartı zamanına yetişemiyen güreşçiler de müsabakaya giremezler .

4 — Müsabakayı tecrübeli güreşçiler idare edeceğinden tecrübeli güreşçilerin de vakit ve zamanında hazır bulunmaları tebliğ olunur.

§ İSTANBUL, 4 (A. A.) — İstanbul mıntakası Futbol heyeti riyasetinden:

Galatasaray - Fenerbahçe maçında vuku gelen hadisede alâkadar görülen sporcular hakkında, alelüsûl itirazlarından sonra heyetimizce ittihaz edilen mukarrerata ait tebligatın 4/mart/934 tarihinde mensup oldukları kulüp reisliklerı vasıtası ile kendi namlarına yapılmıştır.

Keyfiyeti bu suretle de alâkadarlara beyan ve tebliğ eyleriz efendim.

Kır koşusu

Kır koşusu tertip heyetinden:

1 — Evvelce tamim edilen liseler arasındaki tarla koşusu 9 mart cuma günü yapılacaktır.

2 — Müsabaka Şişli tramvay deposundan başlıyacak, Hürriyetiebediye tepesine gidilerek ayni yoldan gelinecektir.

3 — Tam saat 10 da başlıyacak müsabakaya iştirak edecek atletler saat 9 da Galatasaray kulübünde hazır bulunmuş olacaklardır.

4 — Müsabakayı sayı hesabile kazanan takıma Besim spor kupası; dördüncüye kadar derece alanlara madalya verilecektir.

5 — Takımlarında tadilât yapanlar perşembe akşamına kadar Besim spora müracaat edebilirler.

Yüzme dünya rekoru

NEVHAVEN, 5 (A. A.) — 57 saniye 4/10 ile Weissmuller'e ait olan 100 metre serbest yüzme dünya rekorunu Amerikalı Peter Frik 56 saniye 8/10 ile kırmıştır.

Dünya kadın rekoru

NEW - YORK, 5 (A. A.) — Stella Walsh kapalı sahada altmış metreyi yedi saniye 1/5 te koşarak yeni bir dünya kadın rekoru tesis etmiştir.

MEMLEKET HABERLERİ

Karapınar ve Umurluda

Ziraî kredi Kooperatifleri

Her iki yerde de kooperatiflerin kongreleri toplandı

KARAPINAR, 2. (Hususî) Nahiyemiz zirai kredi kooperatifi kongresi Aydın Ziraat Bankası müdürü Mustafa Nedim Beyin huzurile toplandı. Eski heyetin muamelâtı tasvip ve ibra edildi.

Heyeti umumiye, kooperatifin sermayesinin yüzde 20 si ile geçen sene teşekkül eden ve bir sene için de büyük faaliyet gösteren Pınarbaşı satış kooperatifne iltihaka karar verdi.

Etem Kadri Bey, bu toplantıdan istifade ederek incir müstahsillerile teşkilâtlanmanın lüzum ve ehemmiyeti hakkında konuşmalar yapıldı.

Yeni idare heyetine belediye reisi Mehmet Nuri, Yakup, Musa oğlu Mehmet, Hacı Mehmet Ali Zade Ahmet, ve bakkal Osman B. ve efendiler. Satış kooperatifi idare heyetine de sınırtekeden Halil, Kara Bağdan Ömer, bakkal Riza ve Kâhya zade İbrahim beyler, Zirrai birlik heyetine de Ahmet, Hafız Hüseyin, Necip ve Ömer Bey ve efendiler seçilerek konğre toplantısına son verildi.

UMURLU, 3 (Hususî)— Köyümüz 240 numaralı ziraî kredi kooperatifinin kongresi dün toplandı. İdare heyetinin ve mürakıplerin raporları okunarak idare heyeti ibra olundu. Sermayenin yüzde 20 si ayrılarak bir satış kooperatifi kurulması heyeti umumiyece ittifakla tasvip ve kabul olunarak yeni sene idare heyeti reisliğine Mehmet Çavuş, azalıklara Hasan ça. Hasan Bey Mehmet, Efendi, Mustafa onbaşı mürakipliklere de Hüseyin ve Mehmet Efendiler seçilerek kongreye nihayet verildi.

Elâzizde bankalar

Üç banka şehrin iktısadî hayatını idare ediyor

ELÂZİZ, (Millet). — Şehrimizde üç banka vardır. Bunlarda İktisat, Ziraat, Osmanlı bankalarıdır.

İktisat Bankası : İktısat bankasının teşekkülü hakındaki duygu 1 nisan 927 tarihinde bankanın müessis ve müteşebbisi olan Elâziz ticaret ve sanayi odası reisi Sungur oğlu Ahmet Şükrü Beyin Türk ocağında verdiği iktisadî konferans ve teklifle başladı.

Memleketin bu ilk şirket ve malî müessesi için hissedilen temayül 15 ağustos 927 de ticaret odası meclisince tasvip edilerek 7 eylûl 927 de heyeti müessese tesbit edilmişti, 20 teşrinievvel 927 de berayi tastik vekâlete gönderilen Elâziz İktisat bankası Türk anonim şirketi nizamnamesi 1 temmuz 1928 de iradei milliyeye iktiran ve tastik edildi. Tesis heyeti umumiyesi 8 teşrinievvel 928 de toplanmıştı. Bankanın açılma merasimi bütün memleketin büyük alâkasiyle umumî kütüphane salonunda 1 teşrinisani 928 de Ticaret odası reisi Ahmet Şükrü Beyin iktisadî hitabelerile yapıldı.

Teşekkülünün tarihçesini yukarıya yazdığım Elâziz İktısat bankası Türk anonim şirketi 928 de faaliyete geçmiştir. İtibarî sermayesi 100 bin lira olup nısfı tahsil edilmiştir. Bu müessese şehrin ihtiyacından doğan ilk anonim şirkettir.

Ziraat Bankası : Mithat paşa merhumun Selânik valiliğinde menafi sandıkları namile temelini atarak sedareti zemanında Ziraat bankalarına tebeddül eden bu millî ve hayırlı müesse Elâzizde 1889 tarihinde bir şube açmış olup halen bu şubenin sermayesi 250 bin lirayı bulmuştur. Cümhuriyetten sonra müstakil bir şihaline inkilâp eden bu millî müesserin bu havalide açtığı ipotekli ziraat kredisi 400 bin lira tevdiat üzerine verdiği ticaret kredisinin azami haddi 30 bin liradır.

Osmanlı bankası şubesi: Osmanlı bankası şubesi Elâzizde 1911 de açılmıştır. Bu şubeye bankanın tahsis ettiği sermaye on bin lira olup ecnebî memleketlerle olan münasebeti dolayisiyle şehrimiz ticaretinde senelerdenberi mühim bir rol oynamıştır. Her zaman mütehavvil bir şekilde piyasaya açtığı ticaret kredisinin azami haddi 10 bin liradır.

Simdiye kadar ciddî yürüyüşlerile tanınmış olan bu müesseseyi Cümhuriyetten sonra Türk memurlar idare etmeğe başlamış bankacılık gibi bu tarihlere kadar ecnebilere has bir meslek oalrak düşünülen bu şubede de muvaffakiyetle çalışmışlardır.

Azgın bir şaki İtlâf edildi

SİVAS, (Milliyet) — Dört beş ay evvel Su şehri jandarma bölük kumandanı Sakıp Beyi ve Onbaşıyı müsademe esnasında şehit eden Osman isimli bir azğın Erbaa civarında tutularak Sivasa getirilmişti.

Lâkin Su şehrinde İstintak hâkimliğine çıkarılacağı için Sivastan jandarma refakatinde Su şehri yoluna giderken Sivas - Hakik arasında Seyfe belinde dışarı çıkmak bahanesiyle kaçmağa teşebbüs eden Osman jandarmalarımız tarafından gebertilmiştir.

Bu hain ruhlu azgının ölüsü buraya getirildi. Halk lânetle bu eşkiyayı anıyor.

İzmir rıhtımı Belediyeye verilecek

ANKARA, 4 — Şehrimizde bulunan İzmir belediye reisi Behçet Salih Bey İzmir Rıhtım şirketinin belediyeye devri etrafında alâkadar vekâletlerle temas etmiştir. Alman neticeye göre, Rıhtım şirketi belediyeye devredilecektir. Behçet Salih Bey, bugün İzmire hareket edecek ve bir ay sonra tekrar buraya gelerek rıhtımın belediyeye devri hakkındaki kanun lâyihasının hazırlanmasına başlanacaktır. İzmirden gelen meclisi umumî heyeti de İzmire avdet etmiştir.

Sıvas mektubu

Sıvas - Erzurum Yolunda faaliyet

Halk bu yolun açılmasını sabırsızlıkla bekliyor

SIVAS, 1 (Hususî muhabirimizden) — Sıvas - Erzurum hattının kış münasebetile faaliyeti tatil edilmişti. Lâkin Taşlıdere cihetindeki tunellerde faaliyet devam etmektedir.

Burada çalışan amele de 120 - 130 kadardır. Esas Sıvas - Erzurum hattının ve Malatya cihetlerindeki inşaatın bir an evvel açılmasını sabırsızlıkla bekliyen ibr kütle var.

Bazı vilâyetlerden ve Sıvasın içinden, kazalarından, köylerinden yolda çalışmak gayesile burada bekliyenler. Bunlar az değildir.. Bunlardan başka bazı yol müteahhitleri de yolun bir an evvel açılmasını bekliyorlar.

Öyle zanediyorum ki havalar iyi giderse yol faaliyeti nisan içerisinde başlıyacağı ve kaç aydan beri han ve otellerde bekliyenler ve Sıvasta akşama kadar kahvelerde oturanlar da çalışmalarına başlamış olacaklardır. Rastgeldiğim, gördüğüm insanlar ikide bir şu sözleri tekrarlıyorlar:

— Ah şu yol açılasydı...

Bütün iş arıyanlar gözlerini hep yola dikiyorlar... Bu hattın açılması ne kadar yerinde ise çalışma faaliyeti de çalışmak istiyenleri barındıracaktır.

Sivas zabıtası çalışıyor

Sıvasta büyük varlıklar gösteren bir zabıta teşkilâtı var. Sirkat, katil, kaçak gibi memleket için zararlı olan tufeylileri günü gününe adalet pençesine teslim ediyorlar.

Geçen gece kahvelerde yapılan bir aramada 37 kişiden altı tabanca, on beş pıçak, beş çakmak, esrar ve çakmaktaşı gibi şeyler yakalanmıştır. Zabıtamızın gözünden ufak bir şey bile kaçmıyor. Hemen yakalanmaktadırlar.

Sivasta bir yangın söndürüldü

Şehrimiz Paşabey mahallesinde halk dershanesinden bir yangın çıkmış, lâkin yetişen itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Yangın şu suretle çıkmıştır: Halk dersanesinde ders devam ederken Radium lâmbasının çıkartmış olduğu gazli alevi tavana sıçratmış ve bundan dolayı da yangın dersaneyi sarmıştır. Dersanenin yakınında evkafa ait cami tehlikeden, belediye memurlarımızın gayretli çalışmaları ile kurtulmuştur.

Yangın yerine Belediye Reisi Hikmet Bey de gelmiş, yangının başka yerlere sirayet etmemesi için binanın yanan kısmı yıktırılmıştır. Ve bu suretle de eşya ve insanca bir zayiat olmadan yangının önüne geçilmiştir.

Heyecan ve sıkıntı yüzünden zayıflamış sinirlerinizi kuvvetlendirmek için günde birkaç defa Bromural «Knoll» komprimeleri alınız.
Bromural, bilkimya takviye edilmiş ve büsbütün zararsız bir valerian müstahzarıdır.
10 ve 20 komprimeyi havi tüplerde eczanelerde reçete ile satılır.

Himayeietfal idare heyeti

Himayeietfal kongresinin senelik toplantısını evvelce bildirmiştim.

Bu yılki idare heyetini teşkil eden zevat şunlardır: Reis miralaylıktan mütekait Etem, muhasip Hüsnü, veznedar Rusûl Sıtkı, Sıhhiye Müdürü İsmail, nümune hastanesi operatörü İbrahim, Fevzipaşa mektebi başmuallimi Hüsnü, bakaliyeci İhsan Beyler.

Karpuzluda fırka nahiye ve Kaza kongreleri

Karpuzlu "Çine" C. H. F. Nahiyemiz konğresi evvelki gün toplandı.

Konğrede meb'usumuz Adnan, Fırka vilâyet idare heyeti reisi Etem Kadri, Çine kaymakamı Mehmet Ali ve Çine kazası fırka reisi Âtif beylerde bulundular. Nahiyenin her yerinden toplantıya gelen köylülerimizle mebusumuz Adnan Bey uzun uzun konuştu.

Dilekler konuşuldu. Yeni idare heyeti seçilerek konğreye son verildi. Yeni idare heyetine Türkiye Cümhuriyetinin ilk kadın muhtarı Gül hanımda seçilmiştir.

C. H. F. Kazamız konğresi ise evvelki gün fırka salonunda toplandı. Konğrede mebusumuz Adnan ve fırka vilâyet idare heyeti reisi Etem Kadri Beyler de bulundular.

Dilekler uzun uzun konuşuldu. Bunlar arasında eski Çine köyü yanında Çine çayından su alınarak sulama tesisatı yapılması da vardır.

Yeni idare heyetine Âtif, Hafız Hüdayet, Mahmut Esat, Tevfik, manifaturası Hüseyin ve tuhafiyeci Hüdayet efendiler seçildiler. Yeni heyete muvaffakiyetler dileriz.

MÜTEFERRİK HABERLER

MAHKEMELERDE

Adliye Yangını

İzmite nakledilen davaya yarın başlanıyor

İstanbul Adliye yangını maznunları ser hademe Mehmet, vestiyer Etem ve kapıcı Ahmet Ağaların muhakemelerine yarın İzmit Ağır ceza mahkemesinde başlanacaktır. Gayri mevkuf maznun levazım mümeyyizi Tevfik Bey ile mevkuf maznunların avukatları Nuri ve sabık müstantik Hikmet beyler bugün İzmite hareket edeceklerdir. Davanın 33 şahidi vardır. Bu şahitlerin İstanbulda istinabe suretile mi, yoksa İzmitte mi dinlenecekleri henüz malûm değildir.

İki polis mahkemede

Küçükpazarda İbrahim isminde bir adamı yolparası vermekten kurtarmak maksadile hilâfı hakikat ilmühaber vermekten suçlu polis Hamdi ve Hikmet efendiler kaza idare heyeti kararile mahkemeye tevdi edilmişlerdir. Dün ağır ceza mahkemesinde bu polis efendilerin muhakemesine başlanılmıştır. Polis Hamdi ve Hikmet efendiler mahkemede hilâfı hakikat ilmühaber vermediklerini ve bir başka İbrahim efendiye ait ilmühaberin yanlışlıkla bu İbrahim efendiye verildiğini söylemişlerdir. Muhakeme maznun memurların mahkûmiyeti sabıkaları olup olmadığının tahkiki için başka güne bırakılmıştır.

Kumardan çıkan kavga

Yılbaşı gecesi bir tali tecrübesi yapmak üzere küçük mikyasta kumar oynamağa karar veren Kemal ve Köroğlu isminde iki arkadaş Bozdoğanda İbrahimin kahvesine gitmişler ve 15 kuruşuna bir parti 66 oynamışlardır. Neticede partiyi Kemal kazanmış, Köroğlu kaybetmiştir. Mağlûp olan Köroğlu 15 kuruşu vermemek için kavga çıkarmış, iş büyümüş, kavgaya polis müdahale etmiş, ve nihayet kumarcılarla kahveciyi mahkemeye vermiştir. Dün İbrahim kahvesinde kumar oynattığı, Kemal ile Köroğlu da kumar oynadıkları için muhakeme edilmişlerdir. Köroğlu mahkemeye gelmemiştir. İbrahim hâdiseyi olduğu gibi anlatmış, hattâ Kör oğlunun on beş kuruşu vermemek için çeketini yırttığını da söylemiştir. Kahveci İbrahime gelince, o her şeyi inkâr etmekte ve kahvesinde kumar oynanmadığını, kendisine düşmanlık için alelâde oyunu kumar şekline sokmuş olduklarını söylemiştir. Kemal, İbrahim Efendinin kahvesinde kumar oynattığını, hattâ yılbaşı gecesi yalnız altmış altı değil, poker, otuzbir, Pastıra, Prafa, Piket te oynatıldığını ve bu hususun şahitlerle isbat edilebileceğini söylemiştir. Muhakeme şahit dinlemek için başka güne bırakılmıştır.

HALKEVİNDE

Halkevinde akın piyesi

Halkevinden :

9 Mart 934 cuma günü saat 20,30 da Gülhane parkı methalinde Alay köşkündeki evimiz temsil şubesinde Faruk Nafiz Beyin (Akın) piyesi temsil edilecektir. Arzu edenler her gün 17 den sonra Alayköşkü idare memurluğundan davetiye alabilirler.

Çocuk kabul edilmez.

Kütüphane ve neşriyat şubesinde

Halkevi kütüphane ve neşriyat şubesinin yeni komitesi dün toplanmıştır. Bu içtimada, komitenin yeni sene için faaliyet programının ihzarı görüşülmüştür.

Son cemre yağmurlu geçti...

Son cemre fırtınalı, yağmurlu bir hava ile kendini gösterdi. Eskiler üçüncü cemre için "toprağa düşünce yerden dumanlar tüter...,, derlerdi. Bu sene düşen cemre yerden duman tüttürecek yerde gökten bir hayli yağmur indirdi. Evvelki gün başlıyan fırtına dün sabah biraz durulmuştu. Buna rağmen yağan yağmurla beraber deniz dalgalı idi. Gelen malûmata göre Karadenizdeki fırtına da henüz tamamile sükûnet bumalmıştır. Dün gelen malûmata nazran, fırtınadan Zonguldak limanında mühim bir kaza olmuş ve Yelkenci vapuru batmak tehlikesi geçirmiştir. Limanda bulunan vapurculuk şirketinin Bülent vapuru Yelkenci üzerine düşerek büyük bir rahne açmış ve Yelkenci su almağa başlamıştır. Yelkencinin bu vaziyette karaya vurulduğu ve sularının tahliye edilmekte olduğu söylenmektedir. Diğer taraftan evvelki gece yağan yağmurların ve fırtınanın tesirile Mecidiye köyünde Taşocakların da Ahmet Beyin üç katlı evi büyük bir gürültü ile yıkılmıştır. Nüfusça zayiat yoktur.

Hitler gençliği Türkiye teşkilâtı

Almanyadaki gençlik teşkilâtının ikinci reisi geldi

Almanya'da Hitler gençlik teşkilâtı reisi M. Nabersberg dünkü ekspresle şehrimize gelmiş ve şehrimizdeki Alman kolonisi tarafından karşılanmıştır. M. Nabersberg Alman Teutonia klübüne misafir olmuş ve dün akşamki trenle Ankaraya gitmiştir. Kendisine Hitler gençlik teşkilâtına mensup iki zat daha refakat etmektedir.

Dün Klüpte M. Nabersberg ile görüştük. Kendisi yirmi altı yaşlarında sarışın ve sevimli bir gençtir. Hukuk tahsil etmiş ve avukat olarak yetişmiş olan M. Nabersberg Münih'te Nasyonal - Sosyalist teşkilâtına girmiş ve Almanyada gençliği Nasyonal - Sosyalist teşkilâtı altında toplamıya muvaffak olduğundan dolayı az zaman zarfında kendisine mühim bir mevki temin etmiştir.

M. Nabersberg Türkiyeye gelişinin sebebini bize şu suretle anlatıyor:

— Türkiyede bulunan Alman gençlerine gamalı haçı havi olan Alman bayrağını getirdim. Bundan maada memleketinizde Türk gençliği ve bu meyanda Alman gençliği ile temas etmek istiyorum. Almanyada mevcut Hitler gençlik teşkilâtı her memlekette mevcut gençlik teşkilâtı ile tanışmak ve münasebet tesis etmek arzusundadır. Bu meyanda eski silâh arkadaşımız olan Türklerin vücuda getirdiği teşkilât ile de münasebet tesis etmek istiyoruz. İşte bu maksatla hükûmetiniz erkânı ile temas etmek üzere Ankaraya gidiyorum. Ankaraya gidişimin siyasi hiç bir mahiyeti yoktur. Maksadım Türk ve Alman gençliği arasında hars sahasında nasıl münasebet tesis etmek kabil olacağını tetkik etmektir.,,

Bundan sonra M. Nabersberg'e bize Hitlerizm'in bir tarifini yapmasını ve bunu bilhassa bir Hitlerist'in ağzından işitmek bizim için faydalı olacağını söyledik. Muhatabımız bize şu cevabı verdi:

— Bu hususta sizi tatmin edemiyeceğim. Hitler'in "Muharebelerim,, isminde meşhur bir eseri vardır. Burada, Hitler mesleğini izah etmiştir. O eser Hitler hayatını ve mesleğini güzelce anlatır.,,

M. Nabersberg'e Almanyanın dahili ve haricî vaziyeti, günün bazı siyasî mevzuları üzerine bazı sualler sormak istedik; bunlara cevap vermek salâhiyeti haricinde olduğunu söyliyerek dedi ki:

— Size yalnız şunu söyliyebilirim ki, Almanyada bütün gençlik Hitler'in çizmiş olduğu yolda yürümeyi kabul etmiştir. Bu maksatla teşekkül etmiş olan Alman gençlik teşkilâtının beş milyon azası vardır. Bu itibarla dünyanın en büyük gençlik teşkilâtıdır.

Teşkilâtımız Hitlerizm'in gençlik arasında yayılmasına çalışmakta, hars ve spor ile iştigal etmektedir.,,

M. Nabersberg Ankarada bir kaç gün kaldıktan sonra İstanbula dönecek ve burada Alman gençleri ile hasbühalde bulunacaktır. M. Nabersberg Ankarada Halk Fırkası Umumî Kâtibi Recep Beyi ziyaret edecek ve Halkevi teşkilâtını görecektir.

VİLAYETTE

Gazinolarda Çalışan kadınlar

Otuz yaşından aşağı olanlar çalıştırılmıyacak

Yeni emrazı zühreviye nizamnamesi mucibince gazino, lokanta, kahve gibi yerlerde otuz yaşından aşağı bulunan kadınların çalıştırılmaları memnudur. Bu hususun tatbikine başlanmıştır.

Bu gibi yerlerde çalışan kadınların yaşları tespit edilmektedir. Bu yaş kaydi bar artistlerine şamil değildir.

Menenjit

Geçenlerde Kabataş taraflarında iki üç menenjit vakası görülmüştü. Sıhhiye Müdürlüğünce hemen fennî tertibat alınmış ve aşı yapılmıştır. Bu suretle ölüm de olmadan hastalığın önüne geçilmiştir.

Belediyeler bütçelerini bankaya bildirecek

Belediye bütçeleri hakkında Dahiliye Vekâletinden vilâyetlere bir tamim gönderilmiştir.

Bu tamimde Belediyeler Bankasının sermayesi, her sene belediye bütçelerine konulan yüzde beş nisbetindeki tahsisattan ibaret bulunduğuna göre bu miktarın bütçelere konulup konulmadığının tetkiki için musaddak belediye bütçelerinden birer nüshasının Belediyeler Bankasına gönderilmesi bildirilmiştir.

POLİSTE

İhtiyar bir Kadıncağız yandı

Hastaneye kaldırılan kadının hayatından ümit yok

Dün Küçükpazarda bir facia olmuş, 80 yaşında ihtiyar bir kadın yarı beline kadar yanmıştır. Facia pek hazin olmuştur. Yanan kadıncağız Çanakkale müddeiumumî muavini Ali Rıza Beyin validesidir. Sinir hastalığına müptelâ olan Ali Rıza Bey İstanbul emrazı akliye hastahanesinde tedavi altına alınmıştır. 80 yaşındaki validesi de refikasile birlikte Küçükpazarda Cami sokağında 8 numaralı evde ikamete başlamıştır.

Ali Rıza Beyin validesi Zeyneti Hanım hem ihtiyar, hem de hasta olduğu için yatakta yatmakta, kalkıp gezinememektedir. Dün Ali Rıza Beyin refikası Zeyneti Hanımı yatağında yalnız bırakmış, üşümemesi için odasına bir mangal koymuş, Bakırköye zevci Ali Rıza Beyi ziyarete gitmiştir. Bu gaybubeti esnasında ihtiyar kadının yorganına mangaldan bir kığılcım sıçramış ve yorganı yanmıya başlamıştır. İhtiyar ve hareket gayri muktedir olan biçare kadın bu kığılcımı söndürmeğe muvaffak olamamış, ateş tedricen büyümüş, yorganı yakmış, kadının vücuduna siyaret emiş, ve kadıncağız işitilemiyecek kadar kuvvetsiz olan sesile bağıra bağıra yanmıya başlamıştır.

Bir aralık bu evin civarındaki bir dükkânda çalışan sepetçi İhsan Efendi pencereden duman çıkmakta olduğunu görünce koşmuş, kapıyı çalmış, açılmadığını görünce kapıyı kırıp içeri girmiş ve o feci manzarayı görür görmez hemen kadını yataktan çıkarmış, fakat yarı beline kadar tamamen yandığını ve baygın bir vaziyette olduğunu görmüştür. İhsan Efendi evvelâ kadını dışarı çıkarmış, imdada çağırdığı halkın yardımına tevdi etmiş, sonra tekrar içeri girerek yanmakta olan yatağı söndürmüş ve ateşin büyümesine mani olmuştur.

Hadiseden derhal zabıta ve müddeiumumilik haberdar edilmiş, kadın bir otomobile konularak Haseki hastanesine götürülmüştür.

Bu facianın tahkikatına müddeiumumilik vazıyet etmiştir. Zeyneti Hanımın yaşıyacağı ümit edilmemektedir.

Alacak meselesinden

Küçükpazarda Osman ile Yunus arasında bir alacak meselesinden dolayı kavga çıkmıştır. Osman, pıçakla Yunusu yaralamıştır. Yarası ağır olan Yunus hastaneye kaldırılmıştır.

Yangınlar

1 — Evvelki akşam Beyoğlunda İbrahim Beyin apartmanının üst katındaki odalardan birinde soba ateş almış, daha fazla büyümesine meydan verilmeden bastırılmıştır.

2 — Dün gece Feriköyünde oturan Firdevs Hanımın evinde soba kurumları tutuşarak yangın çıkmış, itfaiye tarafından söndürülmüştür.

3 — Gene Feriköyünde Aeko Efendinin evinde de sobadan yangın çıkmış, söndürülmüştür.

4 — Beşiktaş'ta Acısu sokağında Mustafa Paşanın zevcesi Cemile Hanımın sahip ve kaymakam Kemal Beyin kiraladığı 11 numaralı konaktaki sobadan yangın çıkmışsada sirayetine meydan verilmeden söndürülmüştür.

Eve taarruz

Şehremininde Türbe sokağında oturan Sabiha Hanımın evine, ayni mahallede oturan Vahdettin taarruz etmiştir. Vakaya polis memurları gitmiş, Vahdettin memurlara da hakaret ettiğinden yakalanmıştır.

Kadınlara sarkıntılık

Evvelki gün Ali isminde birisi körkütük sarhoş bir halde Karagümrük civarında Nadire Hanım isminde bir kadının evine gitmiş ve içeriye girmek istemiştir. Nadire Hanım kendisini kovunca fena halde hiddetlenmiş ve tekme ile kapıyı kırmağa başlamıştır. Gürültüyü duyan polis devriyeleri yetişerek sarhoş Aliyi cürmümeşhut halinde yakalamışlar ve adliyeye teslim etmişlerdir.

§ Kendilerini bilmiyecek derecede sarhoş olan Murat ve Rüstem adlı iki kafadar Kasımpaşadaki evine giden Hamiyet isminde bir genç kadına tecavüz etmişler, kadının feryadı üzerine tutulmuşlardır.

Hırsızlıklar

Sabıkalı Hulûsi Meymenet hanında Herant Efendinin paltosunu, Hacı Ali ve Haydar isminde iki kafadar Kurtuluş'ta kömürcü Bayram'ın eşyalarını, Arapcamide oturan Kirkor isminde biri Fredrik isminde bir Almanın motosikletini, sabıkalı Salih Kasımpaşa iskelesinde Meriç ismindeki kömür yüklü kayıktan öteberi, sabıkalı yankesici Hüseyin de tramvayda para çalarken tutulmuşlardır.

Eroin satan adam

Kalyoncu civarında Mahmut isminde bir adamın heroin satmakta olduğu haber alınmış, zabıta kendisini yakalamıştır.

Merkezde Mahmudun üzeri aranınca bir kaç paket heroin bulunmuştur. Bunun üzerine zabıta bu adamın evinde de araştırma yapmıştır.

Bu araştırmada evde de bir dolap içinde paketlerle heroinler bulunmuştur.

Mahmudun bu heroinleri hem kendisi kullandığı hem de ötede beride sattığı anlaşılmıştır. Mahmut adliyeye teslim edilmiştir. Bu adamın heroinleri nereden aldığı tahkik ediliyor.

Gizli mezbaha

Pendik civarında Enver isminde bir adamın bir dükkân kiralıyarak burada gizlice hayvan kesip sattığı anlaşılmıştır. Yapılan araştırmada Enverin gizli mezbaha haline getirdiği bu dükkânında bir çok kesilmiş hayvanlar bulunarak müsadere edilmiş, Enver yakalanmıştır.

Halkın işini belediyeler nasıl görecekler?

Şubelere tebliğ edilen izahnamede her türlü kolaylıklar gösterilmektedir

Belediye teşkilâtı olan yerlerde muhtar ve ihtiyar heyetlerinin lâğvi hakkındaki kanun ve nizamnamenin tatbikatına dair belediyece hazırlanan izahname tabı ve belediye şubelerine tebliğ edilmiştir.

Bu izahnameye göre, bir hüviyeti ispat hususunda resimli nüfus cüzdanları esas olacaktır. Belediyelere müracaat edenlerden fotoğraflı nüfus cüzdanı olmıyanların böyle bir cüzdan edinmeleri temin edilecektir.

Belediyelerce kanaatbahş olmıyan meselelerde, zabıta tahkikatına müracaat edilecektir. Yalnız bu tahkikat, halka kolaylık gösterilmesi ve zabıtanın işgal edilmemesi için umumileştirilerek usûl hali almıyacaktır. Hiç nüfus siciline yazılmamış veya tahrir harici kalmış olanların belediyelere imzalarile verecekleri matbu beyannameler üzerine iki şahidin şehadeti beyannamelerdeki hanelerine kaydedilerek ilmühaberleri kaymakam ve ya şube müdürü veya belediye başkâtipleri veya nahiye müdürleri tarafından verilecektir.

Fotoğrafsız hüviyet cüzdanlarının değiştirilmesinde fotoğrafın cüzdanı değiştirecek zata aidiyetini her resmî makam tastik edebileceği gibi iki şahitle de belediyelerce tastik edilebilecektir. Nahiyelerde de bu muamele yapılacaktır.

Doğum vukuatında belediyelere müracaat edecek baba veya veli veya vasiye matbu beyanname doldurtularak ziri belediyeye getirilecek iki şahide imza ettirildikten sonra kaymakam veya şube müdürü veya onlara izafeten başkâtip ve nahiye müdürleri tarafından verilecektir.

Ölüm vukuatında belediyenin mıntaka doktorları kendilerine gönderilen matbu ilmühaberlerin her üç nüshasını doldurduktan sonra nüfusa ait olan yaprağı mahalli nüfusa verecek, ikinci yaprağı şube başhekimliğine göndereceklerdir. Mıntaka doktorları vefiyatı her ay nihayetinde mahallî sulh hâkimliğine ve maliye tahakkuk memurluklarına da bildireceklerdir.

Maaş tahsisi muamelesi

Gerek yeniden maaş tahsisi ve gerek yoklamaya ait hususat için izahname şu hükümleri ihtiva etmektedir:

A — Vefat edenin nüfus kaydı.

B — Karısı, erkek evlâdı ve kız evlâtlarından mevcut olup ta maaşa istihkak kesbedeceklerin nüfus kayıtları.

C — Bunların bir yerde müstahdem olup olmadıkları.

D — Zevcenin babasının memur olup olmadığı.

E — Maaşa müstahak olanların adresleri.

Yoklama ve maaş tahsisi için bu esaslar dahilinde matbu evrak tanzim ettirilmiştir. Hüviyetler fotoğraflı, nüfus cüzdanlarına göre çıkarılacaktır. Maliyece bir sureti hal bulununcaya kadar müteakidin ve eytam ve eramilin başka yerden maaş alıp almadıkları pederlerle mahlûl kızların fakir olup olmadıkları, kız ve kız çocuklarının evlenip evlenmedikleri, babadan maaş tahsisi icap edenlerin böyle bir maaşları olup olmadığı ilmühaberlerdeki matbu hanelere imlâ edilmesi suretile itimada şayan iki şahidin şehadetile şube müdürleri veya nahiye müdürleri tarafından tasdikan verilebilir.

Maaş almıya gelemiyecek kadar hasta olanlar veyahut başka mahalde bulunanlar vekâleten maaşını bir başkasına aldırabilirler. Bunların Noterlikten bir vekâletname alması yahut da kaymakam ve şube müdürü veya nahiye müdürü veya kaymakamın göndereceği memur huzurunda bir vekâletname tanzim ettirmeleri icap eder. Vekâletname şekillerine ait matbu bir ilmühaber tanzim edilmiştir. Bunların da kaymakam ve şube müdürü veya nahiye müdürü tarafından verilmesi icap eder .

Tabettirilen yoklama ve maaş tahsisi hakkındaki kâğıtların hanelerinde kâfi sarahat vardır. Halka kolaylık olmak üzere belediye dairelerinde, polis mevkilerinde dağıtılan bu yoklama kâğıdını maaş sahipleri parasız alırlar. Ve iki şahide bunu imza ettirdikten sonra bu iki şahidi tanıdıkları her hangi resmî bir dairenin veya makamın resmî mührü ile tastik ettirirlerse belediyeye ibraz edecekleri bu kâğıt üzerine başka muameleye tabi tutulmadan derhal kâğıtları tasdik edilerek kendilerine verilir. Aksi takdirde iki şahitle kaymakam ve şube müdürlüklerine veya nahiye müdürlüklerine müracaat ederek bu kâğıdı tanzim ettirmeleri icap eder. Yoklamalara ve maaş tahsisine ait bazı malûmat not halinde bu izahnameye bağlanmıştır. Bunlar memurlara bir fikir vermek için yazılmıştır. Bunlara istinaden müracaat sahiplerine müşkülât gösterilmesi veya matbu kâğıtlardaki izahattan fazla müeyyedeler aranması doğru değildir. Maaş tahsisi muamelesi de matbu evraka göre bu şekilde yapılır.

Vekâletnameler

İzahnamenin bir maddesine göre vekâletnamelerin tasdiki parmak izi veya mühür tasdiki lüzumunda iki şahidin şehadetine iktiran ettirilmek üzere kaymakam, şube müdürü veya nahiye müdürü tarafından yapılır.

Fakruhal ilmühaberleri

Fakruhal ve hüsnühal ilmühaberleri matbudur. Müracaat edeceklerin namına doldurularak birinci nüshası mahallî zabıtasına gönderilir. Zabıtanın tahkikatı müsbet çıktığı takdirde ikinci nüshadaki matbu ilmühaber doldurularak kaymakam, şube müdürü veya nahiye müdürü tarafından tasdikle müracaat edene verilir ve tahkikat evrakı o numara ile dosyasına kaldırılır. Menfi olanlara ilmühaber verilmez.

Eyüp fakirleri için müsamere

Eyüp fakirleri koruma derneği tarafından dün akşam Eyüpte cemiyetin dernek tiyatrosunda fakirler menfaatine bir müsamere verilmiştir. 20 senelik bir tarihçeye malik olan Eyüp fakirleri koruma cemiyeti bilhassa geçen seneden beri muhite çok faydalı bir şekilde çalışmaktadır. Cemiyetin dün akşam verdiği müsamere yeniden birçok fakirlerin ihtiyaçlarını karşılayacak ve onların ıztıraplarını dindirecektir.

Tarihî roman : 77

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

(Nipur) şehrine doğru..

Üçüncü günü sabahleyin güneş yükselmeden yola çıkmışlardı.

Akıncılar neşe ve sevinç içinde ilerliyorlardı.

Bu yürüyüşle üç gün sonra, birleşik yurtlarından biri olan (Uruk) şehrine varacaklardı.

Akıncılar (Sertelli) den nasıl kollara ayrılarak hareket etmişlerse, gene öyle ayni intizam ve yürüyüşle gidiyorlardı. Okçu kolları en önde.. Onların arkasında Bora ve onun yanında (Kartal başlı yeğit) ile Hitay ve Ceylânın oğlu beraber gidiyorlardı.

Gene Türk şehirlerinden biri olan Uruk havalisinin cenubundan geçerek ırmak boyundan içeriye doğru uzanmışlardı. Nipur şehri şehri (Fırat) tan beş saat kadar uzakta, fakat sulak bir yerdi. Güneşin oğlu bu yoldan gitmeğe mecburdu. Nipur yolu hem kestirme, hem daha emindi. Nipur'dan (Akat) topraklarına geçmek daha kolay olacaktı. Eğer Fırat kıyılarını takip ederse, (Borzipa) havalisinde yerleşen bir diğer göçebe kabileye rastlıyacaklar ve onlarla muhakkak cenge tutuşacaklardı.

Borzipa,da yerleşen göçebelerin kum içinde yaşayan okçu kolları vardı. Bunlardan sakınmak kolay bir iş değildi. Yerliler kumlar içine gömülerek günlerce göze görünmeden cengederler ve açlıktan, susuzluktan kırılmazlardı. Yedikleri hemen hemen hurmadan başka bir şey değildi. Her göçebenin omuzunda bir miktar hurma ile bir ufak su kırbası bulunur ve bu suretler kumun içine gömülerek – göze görünmeden – günlerce cengederdi.

Güneş'in oğlu Borzipa yolunu şarkında bırakarak Nipur'a doğru kıvrılırken, akıncılar, reisin bu siyasetini anlamakta gecikmemişlerdi.

Türk kollarını, hiç yoktan, Borzipa göçebelerile cenge tutuşturmakta ne mânâ vardı?!

Akıncılar cenkten yılmıyorlardı. Fakat, Güneş'in oğlu :

— Ben döğüşecek yeri ve zamanını biliyorum..

Diyerek yoluna devam ediyordu.

Bora'nın maksadı, bu büyük kuvveti yıpratmadan ve yormadan (Suriye)ye kadar götürmekti. Orada (Hamatlılar) ile cenge tutuşacağını umuyordu.

Yoldaki çıplak göçebelerle boğuşmak nesine gerekti!

* * *

Nipur mabedinde bir dua..

Nipur'a vardıkları zaman güneş yeni batıyordu..

Sulara esmer gölgeler düşmüştü.

Nipur halkı Türk akıncılarını görünce şaşırmışlardı.

Kimsenin bir şeyden haberi yoktu.

Halkın haber alamadığı yeni bir cenk mi vardı?!

Herkes biribirine ayni şüphe ve tereddütle bakışıyordu.

(Kartal başlı yeğit) şehrin ortasında halkı büyük bir meydana toplıyarak, Türk akıncılarının nereye gittiklerini anlattıktan sonra:

— Ocaklarınızda rahat ve korkusuz oturunuz! Yurttaşlarımızın zengin ve mahsuldar topraklara yayılması için, biraz daha uzak ülkelere gidiyoruz.

Türk yurdunun surlarını genişleteceğiz demişti.

Türk akıncıları Nipur'da iki gün konakladılar.. Hayvanlarını dinlendirdiler.. Sularını tazelediler.. Üçüncü günü yola çıkacaklardı.

O gece (Nipur mabedi)nde şehir halkı birleşik Türk akıncılarının bu büyük savaşta muvaffak olmaları için dua ediyorlardı.

Nipur'da (Baal) mabudu hâkimdi.. Halk ondan daha büyük mabut tanımıyordu.

(Baal) eski Türklerden (Nipur) şehrini kuran bir kahramanın adı idi. Halkın inanışına göre *Baal* mabut olmadan evvel genç ve cesur bir çobandı. Bir akşam şehrin üstünden müthiş bir kasırga geçiyordu.. Baal yüksek bir taşın üzerine çıkmış ve ellerini göğe uzatarak:

— Bu fırtına dinsin ve yurdumuzu sel alıp götürmesin..

Diye haykırmıştı.

Kasırga birdenbire gerilemiş ve yolunu değiştirmiş.. Fırtına ve yağmur dinmiş.. Halk bu mucizeyi gözile görünce (Baal)e mabut diye tapmağa başlamışlardı.

Baal öldükten sonra, mezarı başına büyük bir madet yapmışlardı.

O gece şehir halkı mabut Baal'e yalvarırken, Güneş'in oğlu da mabette bulunuyordu.

Bora halkın arasından yavaş geçerek, mabudun iki arslan ayağına benziyen büyük mermer helkel önünde durdu:

— Ey fırtınaları dağıtan mabut! Türk oğulları, yurtlarını genişletmek için birleştiler ve Suriyeye gitmek üzere yola çıktılar.. Sen onları, her zaman, fırtınadan koru ve seller içinde boğup öldürme!

Sonra ellerini yukarıya kaldırdı:

— Ey bütün mabutların en ulusu! Bizi ısıtan ve toprağa ektiğimiz tohumları yeşerten ve büyülten, bizi aç bırakmıyan Ulu Tanrım! Sen birleşik Türkleri biribirinden ayırmak istiyen kötü yaradılışlı ve fena yürekli insanları aramızda sağ bırakma.. Onları aç kurtların ağızında parçala ve kasırgalarınla boğ, gebert! Sen ey Ulu Tanrım, aramızdaki kardeşlik duygularını söndürmek istiyenlerin gözlerini boynuzlu akreplerle kör et.. Ve onların içimizde dolaşmalına meydan verme! (Baal) bir çobandı.. Fırtınalar koparken ellerini enginlere uzattı.. Feryadı sana erişti.. Sen fırtınaları durdurdun.. Ve o bu yurdun insanların en yücesi, en mukaddesi sayıldı.. Ona taptılar. Şimdi ben de onun önünde sana yalvarıyorum, Ulu Tanrım! Sen de benim sesimi işit.. Benim dileklerimi yap! Türk yurdunun dört çevresini büyültmeğe gideceğim. Sen benim kollarımı demir kadar kuvvetlendir ve dizlerime yorgunluk duyurma! Ve ben öldüğüm zaman, kimse bana tapmasın.. Çünkü ben de, sana ellerini uzatan yurttaşlarımdan farksız bir insanım..

Mabette baş döndürücü bir hava vardı.

Daha doğrusu mabet lüzumundan fazla kalabalıktı.. Herkes bir havasızlıktan bunalmıştı.

Nipur'lular hep birden:

— Ulu tanrı dileklerini kabul eder ve bu savaştan seni muzaffer çeviririse, sana da tapacağız, Bora! Sen birleşik Türk kabilelerinin başısın! Yüreklerimizde senin sevgin var..! Yurdumuzda adını anmadığımız bir dakika yoktur. Yolun açık ve Tanrı yardımcın olsun, genç ve ateşten yılmaz reisimiz!

* * *

Nipur'da o gece sabaha kadar hiç kimse uyumamıştı.

Nipur'lular mabut (Baal)i bütün mabutlardan üstün saydıkları halde, o gece mabette Güneş'in oğlunun candan yalvarışı herkesten

(Bitmedi)

Hikmet Bey ikinci dersini de verdi

Talebeler dersi not alıyorlar.

(Başı 1 inci sahifede)

lerden biraz bahsettik. Ve büyük harbe girdik. Şimdi büyük harp esnasındaki vakaları bitirdikten sonra mütareke devresine gireceğiz:

O zamanki düşmanlarımızın taksim arzularından bahsetmiştik. Rusya Boğazlar mıntakasını istemişti. İngiltere, Fransa muvafakat etmişti. Bu müzakereler esnasında büyük bir Ermenistan teşkili de mevzuubahsolmuştur. Bu Ermenistan, pek çok hacim değiştirmiştir. Bir zaman, ta Mersin, İskenderona kadar hududun getirilmesi mevzuubahsolmuştur. Bundan maksat, Rusya'yı buraya getirmemekti. Bu müzakereler nisan 1915 te bir şekil almıştır. Bu şekil de şudur: Ruslara Boğazlar mıntakası veriliyor. Bundan başka Trabzonun garbi, Van, Bitlis, Muşu ihtiva eden bir kısmı da verilmiştir. Anlaşmalarda Rus payı budur. Fakat hudutlar tamamen tespit edilmemiştir.

Fransız payı, Kayseri, Harput, Mersin, Adana mıntakasıdır. İngiliz payı Irak ve umumi surette Fransız paymın cenubunda kalan kısımdır. Filistin beynelmilel bir idareye tabi olacaktır. Başlıca taksim projesi budur. Bu taksim müzakerelerine İtalya harbe girmeden evvel başlanmıştır. İtalya harbe girince müzakereler gizli olarak devam ve intaç edilmiştir.

İtalyanın harbe girmesi

26 nisan 1915 te İtalyanın harbe girmesi Londrada akdettiği gizli bir muahede ile idi. Bu muahedenin bir kısım ahkâmı bizim için ehemmiyeti haiz değildir. Trabulus'taki Sultanın hukuku kalkacak, Adalar İtalyaya verilecekti. Bu, esasen bu şekilde idi.

Bizim için asıl mühim olan maddeler şunlardı: İtalyaya, Anadoludan Fransa ve İngiltereninkinden ufak olmıyan bir pay vadedilmiştir. Bu pay Antalya ve havalisinde olacaktı. Bu vaadi aldıktan sonra, İtalya harbe girmiştir. Diğer üç müttefik devlet müzakerelerini İtalyadan bir buçuk sene saklamışlardır. 1916 sonbaharında İtalyaya bu taksim projesi bildirilmiştir.

Anlaşamamazlık başlıyor

Uzun münakaşalar ve kavgalar olmuştur. İtalyaya verilmesine rıza gösterilen pay, Sevr muahedesi günü imza edilen üç taraflı muahede ile tespit edilmiştir. Fakat İtalya buna razı olmamıştır. Ve iddia etmiştir ki: Verilen pay muahedede vadedildiği gibi Fransız, İngiliz, Rus payına müsavi değildir. Mersini veya İzmiri bana vermeniz lâzımdır, demişti.

Rusyanın itirazı

Rusya derhal itiraz etti. Dedi ki: İzmir Türklerde kalmalıdır. Çünkü Türkler yaşamak kabiliyetini büsbütün kaybediyorlar. Hakikatte ise, o zamanki Rus Hükûmetinin endişesi bu değil, İzmirde bulunan bir ecnebi devletin Boğazları daima tehdit edeceği noktası idi. Rusya Boğazları ahyor, fakat karadan ilişiği yoktur. İtalya İzmire yerleşirse, Boğazları tıkayabilir.

Bunu İngiltere de istemiyordu. Fakat açıkça izhar etmiyordu. Rus muhalefetini takviye etti.

Rus ihtilâli patlak verince..

Bu sırada, 1917 martında Rus ihtilâli patlak verdi. Ruslar filen harpten çekilmeğe başladılar. İngiltere ve Fransanın, bu suretle kuvvetleri azalınca, İtalyaya olan ihtiyaç artmıştır. Ağustos 1917 de (Sen Jan dö Moriye) mukavelesi imza edilmiş ve İzmir İtalya'ya verilmiştir.

İşte bu zaman, Türkiyenin taksimi tamam olmuştur.

Fakat bu taksimlerde nazarı dikkati celbeden bir nokta vardır: Ermenilere bir karış yer verilmiyor. Halbuki Avrupa ricali Ermenilere çok yer vadetmişler, onları felâketlere sürüklemişler, kanlı maceralara sevketmişlerdi. Pay yapılırken Fransa hududu, İrana kadar sokuluyordu. Bu suretle Fransa tampon vaziyetini görüyordu. Rus ihtilâlinden sonra, Rsuya artık kale alınmaz olmuştu. Taksim hazırdı. Tatbik için zafer bekleniyordu. Zafer geldi. Rusya hariç, İngiltere, Fransa, İtalya her istediklerini yapacak vaziyete girdiler. Bizim mensup bulunduğumuz zümre mağlûben müterekeye talip oldu. Burada şayanı dikkat bir noktaya işaret etmek isterim:

Şarkta dolaşanlar garip bir suale maruz kalırlar. Bu sual garip ve hayret vericidir. Hindistanda bana bizzat soruldu: Son harp mağlûbiyeti Türk mağlûbiyeti neticesidir, derler ve böyle olduğunu anlamak isterler. Bunun sebebi Türkü zayıf göstermektir. Halbuki bu, doğru değildir. Alman - Fransız cephesinde 18 temmuz 1918 de başlıyan Foch muharebesi esnasında Almanya daima geriler, Fransa ilerler. Doproponya'da Bulgarlar 15 eylûlde yenildi. 18 eylûlde Türkler yenildi. En geç biz yenildik. Almanyanın Rhin havzasına düşman girmişti.

Suriyedeki mağlûbiyet

Suriyedeki Türk mağlûbiyeti ise Türkiyeyi tehdit etmiyordu. Diğer müttefiklerimiz harbe devam etselerdi, biz pekâlâ devam edebilirdik. Bulgarlar 29 eylûlde mütarekeyi imza ettiler. Almanlar 4 teşrinievvelde mütarekeye talip oldular. Mütarekenin imzası 11 teşrinisaniye kadar Vilsonun nazarî prensiplerini ortaya atmasından dolayı uzadı. Mağlûbiyeti en geç itiraf eden biziz. 4 temmuzda mağlûbiyeti itiraf ettik.

Mütareke devresi

Gelelim mütareke devresine:

Mütareke çok ağır bir vesikai tarihiye idi. Başlıca maddelerini hulâsaten zikredelim:

1 — Boğazların açılması ve istihkâmların o vakitki düşmanlarımıza teslimi.

2, 3 — Boğazlarda ve denizlerdeki torpillerimizin toplanması ve bizim bu işte yardım etmemiz.

5 — Türk ordusunun terhisi ve kalacak askerin galipler tarafından tespit edilmesi.

7 — Müttefikler vaziyeti tehdit edecek bir hal olursa istedikleri her noktayı işgal ederler.

10 — Toros tünelleri manzumesinin düşmanlarımız tarafından işgali.

11 — İran ve Kafkasyanın tarafımızdan tahliyesi.

12 — Telli, telsiz telgraflarımızın mürakabe altına alınması.

15 — Şimendiferlerimizin mürakabe altına konması.

16 — Hicaz, Asir, Yemen, Suriye, Mezopotamya garnizonlarının düşmanlara teslimi (bilâhare bütün ordunun teslimi)

20 — Türk ordusunun terhis olunan askerine ait silâhların teslimi.

24 — Şark vilâyetlerinde (Ermeni vilâyetlerinde) kargaşalık çıkarsa müttefiklerin oraları işgali.

Yukarıdaki maddelerden anlaşılıyor ki, bu mütarekename, tamamile teslimiyeti tezammun ediyor.

Tatbikat nasıl oldu?

Mütarekeden daha kötü bir şey var: O da tarzı tatbikidir. Tatbikat mütarekeden daha büyük felâket doğurmuştur. Bu felâket noktaları şunlardır: 1 — Boğazlara ait maddeler; açmak, oralara hâkim olmak, 2 — Hudutlarımıza ait maddeler; bilhassa Suriye, Irak ordularımıza karşı yapacakları hareketler, 3 — Ordularımıza ve silâhlarımıza ait maddeler...

Bu maddeler hakkında düşmanlarımız en acayip ve garip tekliflerde bulunmuşlardır.

30 teşrinievvelde mütareke imzalandı. Bir gün sonra Irak kumandanı mütarekenin 7 nci maddesi mucibince Musulu işgal edeceğini söyledi. 15 gün sonra Musulu aldılar. Niçin 15 gün beklediler? Şu korkudan ileri geldi: Türkler belki Boğazları açmazlar, diye endişe ettiler. Keza, Suriyede, İskenderonun, Adananın işgali mütarekeden sonra ayni bahanelerle olmuştur.

Mütareke esnasında vaziyetimiz

Mütareke ânında bizim vaziyetimizi ve düşmanlarımızın düşüncelerini tahlil edelim: Biz artık maddeten takatsiz kalmıştık. 4 senedir müşkülât için yolsuz, şimendifersiz, vesaitsiz harbediyorduk. Fakat manen de bitaptık. Bunun sebebi, büyük harpte sevk ve idarelerin fena olmasıdır. Meselâ Sarıkamışta 100 bin askerimiz şehit edilmişti. Daha bir çok hatalar vardı. Millette, büyük kumanda heyetine karşı emniyetsizlik görülüyordu.

İkinci sebep dahilde işe meselesi idi. Senelerce işe üzerinde delicesine, cahilcesine oyunlar oynanmıştı. Devlet ricali ve adamları zengin olmuşlardı. Milletin itimadı selbolmuştu. Anadoluda millî hareket başladığı vakit, bu iki sebep aleyhimize kuvvetli bir propaganda vesilesi olacaktır. Halka dahilî ve haricî düşmanlarımız bu iki zâf sebeplerini daima telkin edeceklerdir.

Harici zâf sebebi ise, Ermeni vekayii idi. Ermeniler bize karşı isyan etmişlerdi. Ordumuza taarruz ettiler, İrandan girip Vanı işgal etmişlerdi. Hükûmet tedbirler almıştı. Bu tedbirler bir çok mübalâğa ile dünyaya yayılmıştı. Millî mücadele başladığı vakit aleyhimize propaganda vesilesi olmuştu.

Dördüncü zâfın sebebi, padişah idi. Umumi bir marazdır. Bir memleket zâfa ve inhitat yüz tuttu mu, hükümdar derhal haricî müstevlinin adamı olur. Önümüzde bir çok misalleri vardır. Hariçten gelen müstevli daima dahilde kolay bir alet bulur. Bu, padişahtır. Şayet tahtında böyle deni bir hükümdar bulamazsa, ecnebi müstevli, ekseriya o hanedan azasından başka birini tahta geçirir. Tesadüf, mütareke ânında tahtta en kötü bir padişah bulunuyordu. Bu yüzden memlekette gayet kanlı bir dahilî muharebe başlamıştı.

Türk milleti manen de bu sebepler dolayısile yıpranmıştı.

Mütarekede düşmanların vaziyeti

Bir de düşmanlarımızın vaziyetini göz önüne alalım:

O zamanki düşmanlarımız fevkalâde müsait vaziyette bulunuyorlardı. Bizi kötü bir vaziyette yakalamışlardı. Rusya saf haricine çıktığı için, düşmanlarımızın arasında en kuvvetli olarak o zaman İngiltere ve Fransa bulunuyordu. Bunlar, artık endişesizdiler. Çünkü Rusya artık yoktu. Rusya anarşi içinde idi. Bizi tamamile yoketmek İngilizler, Fransızlar için tabii göründü. Biz şarklı milletlere suimisal oluyorduk. Çünkü bir şarklı milletin müstakil olabileceğini gösteriyorduk.

Sévres muahedesi tatbik edilseydi, Türkler kurunuvüsta'daki yahudiler haline geleceklerdi. Bu maksatla Sévres muahedesi hazırlanmıştı. Tatbiki güç ve imkânsız olacağı anlaşılınca, yavaş yavaş menfaatler biribirlerinden ayrılacaklardır. Bunda iki sebep zümresi vardır. Birisi bu iki memleketin ana vatan vaziyeti, diğeri müstemlekelerdeki vaziyetleri.

İngiltereyi ele alalım: Alman donanması yok olmuştu. Ana vatan bir tehlike karşısında değildi. Yalnız Fransa'nın kuvvetli kalmasını istemiyordu. Fransa kadar kuvvetli bir Almanya olmasını istiyordu.

Fransaya gelince: 65 milyon nüfuslu bir Almanya ile gene komşu kalmıştı. Zaman geçince Almanya yeniden canlanmak tehlikesi gösterirdi. Fransa, daha harp içinde Almanyayı dağıtmak gayesini güdüyordu.

Daha Rus ihtilâli olmadan, şimdiki Başvekil M. Doumergue Rusya'ya gitmiş, Almanyanın dağılması hususunda anlaşmıştı. Bütün Alman devletleri ile ayrı ayrı muahedeler akdedilecekti. Bu, Rusya - Fransa arasında gizli bir anlaşma idi. Fakat Fransa, İngiltere, Amerika ile başbaşa gelince, onları bu dağıtmaya ikna edememiştir.

Bizim mukavemetimiz çoğalınca, Fransa bizimle anlaşmak istemiştir. Almanya ile uğraşmak, daha başbaşa kalmak için..

İngilterenin en mühim müstemlekesi Hindistandır. Ve yol üzerinde Mısır vardır. Bu iki memlekette asrî tahsil husule gelmişti. Millî hareketler Hindistanda kuvvetlidir. Hindistanda iki milyon lise mezunu, üç yüz bin üniversite mezunu vardır. Türk hareketi Hindistanı teşvik edici olmuştur. İngiltere Sévres'in aynen tatbiki için telâş ediyordu.

Fransız müstemlekelerinde asrî tahsil yoktu. Binaenaleyh millî cereyan yoktur. Şu halde Türk mukavemeti misalinin ortadan kalkması için Fransa o derece telâş etmiyordu. Bu sebepler, mütareke başlangıcında, bizi imha etmek için niçin anlaştıklarını, sonra neden biribirlerinden ayrıldıklarını izah eder.

İtalyaya gelince: O, Anadoludaki payını almak istiyordu. Fakat mütarekeden sonra İtalyada dahilî iğtişaşlar başlamıştı. Kuvvetli bir hükûmet teşekkül edememişti. Bizim kalbimizi almıya çalışmıştı.

Rusya'ya gelince: Bolşevik olmuştu. Eski müttefikleri ile filen harp halinde idi. Ruslar garp amelesine suimisal oluyordu. Türkler ise müstemlekelere suimisaldi. İngilizler, Fransızlar bu iki hareketi istemiyordu.

Almanyaya gelince: Ezik bir haldeydi. Boynunu bükmüştü. Türk mukavemetini görünce, gıpta ve hayretle takip ediyordu. Türk mukavemeti uzayınca, gaile bilhassa İngilterenin başına çöküyor, Fransızlara çökmüyordu.

Halbuki İngilizler Almanyanın hâmisi olmuştu. Bunun üzerine Almanlar bizim hareketten memnun değildiler.

Yunanistana gelince: Cihan harbinde müttefiklerle beraberdi. Kral Konstantin Alman taraftarı, Venizelos İngiliz taraftarı, boyuna mücadele ettiler. Büyük harbe sürüklenmediler. En son aylarda Bulgarlara bir kaç fırka ile hücum ettiler. Yunanistan yorulmamış bir orduya ve millete malikti. Müttefik devletler Türkleri ezmek için bir kütle arayınca, derhal Yunanı buldular. Türk gibi mazisi büyük bir milleti, Yunan gibi küçük bir millet ezecekti, buna müttefikler inanmışlardır. Bu, tarihimizi iyi bilmemekten ileri gelir. Yunan kuvveti kâfi gelmeyince niçin İngiltere üzerimize atılmamıştır?. Çünkü İngilterenin parası düşmüş, ordusunu terhis etmişti. Zaferden yeni çıkmıştı. İktısada riayet etmek mecburiyetinde idi.

Ermenistana gelince: Ermeniler tamamile ecnebilere satılmış reislerin elinde bir aletten başka bir şey olmadılar. O zaman reisleri Taşnaklardı. Milletlerini en kanlı maceralara sürüklemekten çekinmediler, milletlerini çiğnendiler. 1919 sonbaharında ve 1920 ilkbaharında Rusyanın cenup kısmı Denikin isminde bir ceneral idaresine geçmişti. Ermeni ordusu da bu ceneralin emrinde bir kolordu halinde idi. Ermenistanla uğraşmak bizim için bir mesele değildi. Bir Türk fırkası Ermenistanı yoketmiştir.

Bu vaziyette olan Türk milleti ile düşmanlarımız arasında mütareke akdedildi. Biz bunu sulhün başlangıcı telâkki ettik. Düşmanlarımız ise bizi imha etmek için bir vasıta olarak telâkki ettiler. Harp devam etseydi, Sofyayı almış olan düşman orduları harben İstanbula gelecekler, Anadoluya gireceklerdi. Halbuki mütareke ile zaman, para, insan kazandılar. Her şeyimizi bedava aldılar.

İki sual

Burada şimdi iki sual sorulabilir:

1 — Denilebilir ki bu vaziyeti bizim için görmek kabil mi idi? İşgale göz yumarken biz bunu anlıyabilir mi idik?..

2 — Bunu anlasaydık, bir şey yapmak kabil mi idi?

Bunlara, şüphesiz, evet diye cevap verilebilir. Zira ortada taksim muahedeleri vardı. Anadolunun taksim edildiğini, Bolşevikler, daha harp esnasında neşir ve ilân ettiler. Metinler herkesçe malûmdu. Osmanlı ricali bunları bilmeli idiler.

İkinci sualin de cevabı gene evettir. Silâhlarımızın yüzde (95) ini düşmanlara verdik. Sevkulceyş noktalarımızı işgal ettirdik. Halifeyi onlar alet olarak kullanmıya başladılar. Biz mütarekede bütün silâhlarımızı orta Anadoluya geçirseydik, mukavemet etseydik, bu kadar facialara sebebiyet verilmezdi.

Bunu Gazi söylemişti

Bunu söyliyen adam olmuş mudur? Olmuştur. O da GAZİ idi. Gazi'nin Türk inkılâbile münasebetini anlatmak lâzımdır. Türk inkılâbı demek, Gazi demektir.

Mütareke ânına kadar Gazi büyük bir kumandan olarak tanınmıştı. Cihanşümûl hadiseler vukubulduğu zamanlar, onun âmil olduğu görülüyordu. Arıburnu'nda, Anafartalar'da Gazi bulunmasaydı, İngiliz taarruzu muvaffak olacaktı. Mütareke zamanında da Gazi, devlet adamı, millet lideri, hülâsa büyük adam olarak meydana çıktı ve Türk inkılâbını yarattı. İnkılâpta Türk milleti bir vücut, Gazi ise baş olmuştur.

Yapılan eserin azameti gözönüne getirilirse, kurunuvüstadan virminci asra geçmek, müttefiklere istiklâlimizi kabul ettirmek, içtimaî, iktısadî, hukukî inkılâpları kan dökmeden yapmak... Bu baş olmasaydı, bu millet ayni fedakârlıkları yapabilirdi, daha fazlasını yapabilirdi. Fakat muvaffak olamazdı. Gazi, yani millet başı her ânda doğru yolu görmüştür. İrade, ikna kudretini göstermiştir. Bunu mütareke ânında bağırmasile gösterir. Mütarekeden sonra Türk milleti için bir çok yollar açıktı: Anadolunun ortasında bir devlet kurmak gibi.. Bunu Gazi çok evvel düşünmüştü.

Sakarya harbi Gazisiz tasavvur edilebilir mi?.. Cümhuriyet, dini dünyadan ayırmak, asrileşmek, bunların hepsi ancak Gazi'nin baş olmasile kabili izahtır. Emsalsiz büyük bir adamın emsalsiz bir milletin başına geçmesile kabili izahtır. Büyük adam demek iktidarlı bir devlet adamı demek değil, tarihin seyrini değiştiren adam demektir. Her millet böyle büyük adam yetiştiremez. Türk tarihinde yetişen büyük adamların Gazi en mümtazıdır.

Gazinin bir tamimi

Mütareke olur olmaz, Leimen Von Sandres'in yerine Gazi geçmişti. Halep civarından orduyu topladı. Mütarekeden bir gün sonra madun kumandanlarına bir emir verdi. Bu tamimde istikbal gayet iyi görülür.,,

Hikmet Bey Gazinin orduya yaptığı bu tamimi okuduktan sonra dedi ki:

"Biz zayıf davranırsak, mütareke aleyhimize döner, azimkâr davranırsak, mütarekeyi tahfif edebiliriz.

Mütarekeden altı gün sonra İstanbuldaki Erkâniharbiye riyaseti, Toros tünellerinin İngilizler tarafından işgal edilebileceğini Gazi'ye bildirmişti. Gazi cevabında bunun garip olduğunu bildirmiştir.,,

Vekil Bey erkâniharbiye riyaseti ile Mustafa Kemal Paşa arasında yapılan muhabereyi vesikalarından aynen okuduktan sonra sözüne devamla dedi ki:

"İngilizler, Musulu işgal ettikleri gibi İskenderon'u da işgale kalkışmışlardır. Mütarekenin 7 nci maddesine istinat ediyorlardı. Gazi buna da itiraz etmiş, silâhla mukabele edeceğini söyleyince başkumandanlık kendisini tahtiye etmiştir. Gazi buna da cevap vererek istifa etmeğe hazır bulunduğunu söylemiştir. Bu cevap mütarekeden yedi gün sonradır. Müteakiben bir telgrafı daha vardır. (Hikmet Bey bu telgrafı da aynen okumuştur.)

"Görülüyor ki o ânda bir ordu grupu kumandanı olan Gazi bütün olacakları evvelden görmüştür. Bunun üzerine tabir caizse, Gazi aforoz edilmiştir. Ve bir daha istihdam edilmemiştir. Ordumuzun İngilizlerin idaresine gireceğini, vükelânın onlar tarafından tayin edileceğini, memleketin işgal edileceğini mütarekenin haftasında görmüş, hükûmetine yazmıştır. Fakat o zaman bu sözlerini dinletecek vaziyeti yoktu. Bilâhare bu vaziyeti kendisi alacak, ve meharetle kullanacaktır. Bunları gelecek derslerimizde göreceğiz.,,

Hikmet Bey saat 18.30 da dersine nihayet vermiş, alkışlar arasında kürsüden inmiştir.

Vekil Bey bu akşam gidiyor

Maarif Vekili Hikmet Bey bu akşamki trenle Ankaraya dönecektir. Vekil Bey İnkılâp tarihi Enstitüsündeki derslerine devam etmek üzere ayın 16 sında tekrar şehrimize gelecektir.

Hikmet B. in dersini dinleyenler

Reşit Galip Beyin Acıklı ölümü

(Başı 1 inci sahifede)

de bilhassa çok büyük tesir yapmıştır. Dün yüzlerce muallim ve genç Ankaraya taziyet telgrafları göndermişlerdir.

Milliyet, aziz inkılâpçının bu vakitsiz ölümünden dolayı merhumun ailesine en candan taziyetlerini arzeder.

Mecliste teessür

ANKARA, 5. A.A. — B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanmıştır. Celsenin açılmasını müteakip reis Refet Bey Aydın mebusu Doktor eşit Galip Beyin vefat ettiğini heyeti umumiyeye bildirmiş ve demiştir ki:

" Reşit Galip Bey aramızda çok yüksek ve cevval zekâsı tatlı ve ateşli ifadeleriyle tanınmış kuvvetli bir hatip ve devlet adamı idi.

Gerek mecliste ve gerek maarif vekâletinde bu millete yüksek hizmetler ifa etti.

Türk tarihi, Türk dili, Türk ülküsü için çok çalışanlar arasında bulunuyordu.

Reşit Galip Bey hayatı hususiyesinde de tam manasiyle bir insanı Kâmil idi. Bu kıymetli arkadaşımızın aramızdan ebediyen ayrılması sebebiyle arkadaşlarını bir dakika sükûta davet ediyorum."

Bir dakika sükûttan sonra reis rüznamede bugün için müzaker edilecek bir madde olmadığı cihetle içtimaa nihayet verildiğini ve müstaceliyetle görüşülmesi icap eden lâyihalar bulunduğundan yarın saat 15 te toplanılacağını bildirmiştir.

Son hürmet

ANKARA, 5 (Telefonla) — Dr. Reşit Galibin cenazesi büyük Millet Meclisi tarafından tertip edilen bir programla yarın kaldırılacaktır. Henüz 40 yaşında bulunan cümhuriyetin bu genç ve kıymetli elemanına son hürmetin ifası için hazırlık yapılmıştır.

Ankara Halkevi ve diğer birçok teşekküller merasime bütün azalarile iştirak edecekler ve güzide inkılâp çocuğunun mezarına çelenkler koyacaklardır.

Reşit Galip Bey hazırlamakta olduğu Hitit tarihi için son aylarda devamlı bir mesai sarfetmekte idi. Ve bunun için çok sevdiği kitap odasında günlerce çıkmadan çalışmakta idi. Müteavazi bir bağ evinin nisbeten en geniş odasını işgal eden kütüphanesi onun son günlerine ve hattâ son saniyelerine şahit olmuştur. Reşit Galip ikiyi on gece kütüphanesinde hayata veda etmiştir.

Cenaze merasimi

ANKARA, 5 .A.A. — Bir müddettenberi zatürreyeden hasta olarak yatmakta olan sabık Maarif Vekili ve Aydın mebusu Doktor Reşit Galip Bey yapılan bütün tedavilere rağmen kurtulamıyarak dün gece sabaha karşı vefat etmiştir.

Bu acı haber duyulur duyulmaz her tarafda büyük bir teessürle karşılanmıştır. Reşit Galip Beyin şahsına Türk vatanı çok güzide bir evlâdını genç ve heyecanlı bir inkılâpçısını ve çok değerli bir ilim adamını kaybetmiştir."

Müteveffa Halkevlerini kuruluşunda, türk tarihi ve türk dili tetkik cemiyetlerinde ve maarif vekâletinde yüksek işler görmüştü.

Anadolu Ajansı, Reşit Galip Beyin ebedî gaybubeti karşısında başta elemdide ailesiyle türk ilim ve irfan aleminin, memleket gençliğinin duyduğu büyük acıyı paylaşır.

Reşit Galip Beyin cenazesi bu sabah Nümune hastahanesine nakledilmiştir. Yarın saat on ikide hastahaneden kaldırılarak Hacıbayram camiinde namazı kılındıktan sonra cebecide merhum Necati Beyin mezarı yanına defnolunacaktır.

Yeni lâyihalar

(Başı 1 inci sahifede)

alınmak esası konmuştur. Türkiyede 110 milyon kilovat elektrik sarfedilmekte ve bunun 35 milyonunu tenviratta mütebakisi sanayi ve cerde kullanılmaktadır. Eski resme nazaran bu yenisi ile evvela bir gelir elde edileceği tahmin edilmektedir.

Havagazı: beher metro mikabı bir kuruş olarak tespit edilmiştir. Evvelce bu da fatura bedelinden alınmakta ve fatura bedelinin yüzde beşini teşkil etmekte idi.

Muamele vergisinde: yapılması teklif edilen tadile gelince, evvelce sanayi müesseseleri 10 bin liraya kadar cirolardan istisna edilmişti. Bu büyük sanayiin aleyhine bazı neticeler tevlit ettiğinden teklif edilen lâyihada bu ciro muafiyeti kaldırılmakta olduğu gibi ip ve iplik gibi mevaddın muamele vergisi muafiyeti de kaldırılmaktadır. Bu vergiden 2.300.000 liralık bir varidat tahmin edilmektedir.

Ham petrol ve müştekatı : Bunun inhisar altına alınması hakkındaki kanun lâyihası ile petrole inhisar resmi namiyle hiç bir şey ilâve edilmemektedir. Evvelce petroldan alınmakta olan ve 1,46-1,50 santim arasında değişen bir mual vergisi yerine 1,50 santim ve ham petrolden de 5 kuruşluk bir inhisar resmi alınacaktır. Mazota da ayrıca 80 santim kadar bir zam yapılmıştır. Bundan da tahmin ettiğimiz varidat 900.000 liradır.

Kazanç vergisi: Kanunu bazı tadilâta tabi tutulmaktadır. Bu tadilât neticesinde 2,5 milyon lira kadar bir fazlai varidat tahmin edilmektedir. Bu kanun lâyihasında takdir usulü kaldırılmakta, gayri safi irat esası konulması ve mükellefiyet haricinde olanlara mükellefiyet tahmili esasları kabul olunmaktadır.

Memur ve müstahdemler eski nisbetlerde vergiye tabidirler. Kazanç vergisine munzam iktisadî buhran vergisi memurlara şamil değildir. Çünkü memurlar yüzde 10, 12, 16, 24 e kadar bir buhran vergisine tabidir. Bu defaki zam diğer kazanç erbabına kazanç vergilerinin beşte biri nisbetinde bir buhran vergisine tabi tutulması şeklindedir. Bundan da bir buçuk milyon lira varidat tahmin edilmektedir.

Tahsilattaki bakaya: Bunun için de bazı esaslar teklif olunmuştur. Emanet aşarı ve mahsulâtı arziye vergisi bakayasının çiftçiyi himayeten terkin edilmesi teklif edilmektedir. Bundan başka bir seneye mahsus olarak tatbik edilip bilâhare bir çok karışıklığı mücip ve tatbik kabiliyeti olmadığı anlaşılan maktu vergi ile harp senelerinde ihdas edilen harp vergisi de temamen terkin edilmektedir.

Bakaya görülen bazı vergilerin aslını tediye edenlerden cezalarının terkini kabul edilmiştir.

1923 senesine kadar erazi ve bina vergileri bayası tamamen terkin edilmiştir. 1923 senesinden sonraki bakaya, mükellef 1934 senesinde temamen tesviye ettiğ takdirde erazi vergisinde üzde 60 kadar, bina ve diğer vergilerde yüzde 50 kadar tenzilâta tabi tutulacaklardır.

Bazı vergilerde vardır ki meselâ kazanç ve diğer muhtelif vergilerde miadında verilmediği takdirde yüzde 10 zam yapılırdı. Şimdi bu zam bütün vergilere teşmil ediliyor. Yalnız buna mukabil taksitini daha evvel verenlere yüzde 5 nisbetinde bir tenzilât yapılacaktır.

Staviski casus!

(Başı 1 inci sahifede)

ky kendisini isticvap eden hâkime bunları asla saklamadığını söylemiştir.

Tahkikat hâkimi zaten kendisini birkaç gündenberi polis nezareti altında bulunduruyordu. Filhakika Madam Stavisky'nin kaçmak teşebbüslerinde bulunduğu anlaşıldığından kendisine verilen pasaport geri alınmıştı.

Nasıl tevkif edildi?

Madam Stavisky'nin tevkifi gayet gizli tutulmuş ve gazeteciler bile bundan çok geç haberdar olmuşlardır. Bunu duyan gazeteciler derhal evine gitmişler fakat kapıcı kendilerine:

— Madam iki Mösyönün refakatinde olarak evden çıktı. Yanında hiç bir bagaji yoktu. Bir otomobile bindiler ve uzaklaştılar, demiştir.

Bu muhavereyi yukarıdaki oda hizmetçisi duymuş ve:

— Madam bu sabah dışarı çıktı. Zaten âdetidir. Ekseriya geç gelir. Fakat her halde yemeğe gelecektir, diye söze müdahale etmiştir.

Madam Staviski kimdir?

Madam Stavisky'nin genç kızlık ismi Arlette Simon'dur. Babası, daha kendisi çok gençken ölmüştür. Bunun üzerine annesi bir başkasile evlenmiştir.

Genç kız evde yabancı bir erkek görünce rahat edemiyeceğini anlamış ve dikişçi olarak bir moda mağazasına girmiştir. Burada mütevaziane hayatını kazanırken Alexandre Stavisky'ye rastgelmiştir. İki genç biribirlerile derhal anlaşmışlar ve evlenmişlerdir. Fakat daima fena ve biçimsiz sahalardan kendisine para temin eden Stavisky 1926 senesinde dolandırıcılık cürmünden dolayı polisçe tevkif edilmiş ve karısını da ayni cürümden dolayı mahkemeye sürüklemiştir. Fakat hâkim genç kadının cürmünü tevsik edecek vesika bulamadığından dolayı kendisi hakkında beraet kararı vermiştir.

Yeni isimler

PARİS, 5 (A. A.) — Matin gazetesi yazıyor:

"Stavisky çekleri tetkik edildikçe, maznunların sayısı artmaktadır. Zannedildiğine göre bir çok masuniyeti teşriiyelerin kaldırılması istenecektir.,,

Dünyada neler oluyor

Eyston isminde bir otomobilist Montlheri'de altmış dakikada 214 kilometre katetmek suretile saat rekorunu kırmıştır. Bu sürat, 170 viraj yapmak suretile elde edildiğine göre, şoförün ne kadar sinirine, adalesine ve muhakemesine hâkim olduğunu anlamak güç değildir, Yukarıki resim otomobil yıldırım gibi giderken en kısa enstantane ile alınmıştır.

Rüzgâra karşı pek emin değilse de, yağmura karşı insanı koruyabilecek bir halde olan bu yeni şekildeki nöbetçi kulübesi Sovyet ordusunda kullanılmaktadır. Bir şapka mağazası için ne güzel bir reklâm olabilirdi.

Yalan rekoru

Amerikanın erlington şehrinde yalancılar klübü bir yalan yarışı açmış, 2500 kişinin iştirak ettiği bu müsabakayı klüp azasından "Siraza" ismindeki biri kazanmış ve "Yalancılar kahramanı" ilân edilmiştir.

"Siraza" nın muvaffakiyetini temin eden yalan şudur:

"Babamın bir duvar saati var, o kadar eski ki, pandülün sağa sola gelmesinden saatin duvar tarafı aşınmış ve koca bir delik açılmıştır."

Bu hikâye gösteriyor ki, ilimde, fende, sanatta harikalar yaratmış olan Amerikalılar yalan uydurmakta o kadar tecrübeli değildirler.

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

İzmir ve Mersin sür'at yolu

İNÖNÜ vapuru 9 mart CUMA günü Sirkeci rıhtımından saat 10 da kalkacak. Gidişte: doğru (İZMİR) Antalya, Mersin, Payas. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Külük, Çanakkaleye uğrar.

Mudanya yolu

Her PAZAR, SALI, PERŞEMBE, CUMA günleri saat 9,30 te Tophane rıhtımından BARTIN vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

Üniversite Rektörlüğünden:

Evvelce ilân edilen Türk inkılâbı tarihi derslerine bundan sonra yine aynı günlerde ve saat 17.30 de başlanacaktır.
(1023) 1353

ISTANBUL OTOMOBIL
Türk Anonim Şirketinden :

4 Mart 934 tarihindeki (alelâde heyeti umumiye içtimaı) nisabı ekseriyet olmadığından yapılamamıştır. Bu içtima 25 Mart 934 Pazar günü saat 10 a talik olunduğundan dühuliye varakası alan hissedarların Taksimde Merkez Garajındaki o günkü içtimaa teşrifleri rica olunur.

Ruznamei müzakerat :

A — Meclisi Idare ve Murakıp raporlarının tetkiki,

B — Şirketin vaziyetinin tayin ve tesbiti için 15 Birinci Kânun 933 tarihinde heyeti umumiye fevkalâde içtmiaa davet edilmiş ise de ekseriyet olmadığından içtima yapılamamıştı. Şimdi bu husunun tayin ve tesbiti,

C — 933 bilânçosunun tasdiki ve Idare Meclisinin ibrası,

D —Müddeti biten Idare Meclisi azalarının yerlerine yenilerinin intihabı ve idare meclisi azaları 934 hakkı huzurlarının tayin ve tesbiti,

E — 934 senesi için murakıp tayini ve ücretinin tesbiti. (14084)

Konya Asliye hukuk mahkemesinden: Alacaklı Konyada Ahali bankası ve sairleri tarafından borçlu Konyada Sivaslı zade terzi Kâmil efendi aleyhine asliye hukuk mahkemesine açılan kongurdatonun feshi hakkındaki dava neticesinde: esbabı mücibeye binaen kongurdatonun tasdikine 7-5-932 tarihinde mahkemece karar verilerek kararı mezkûr temyiz mahkemesi icra ve iflâs dairesinin 19-6-932 tarihli ve 576-513 numaralı kararila tasdik ve hüküm katileşmiş olduğundan keyfiyet ilân olunur. (14077)

DOKTOR
Rusçuklu Hakkı
Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.
1208

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehassısı
Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolu No. 118. Kabina telefon : 22398. Kışlık ikametgâh Telefon 42519.
1211

1216

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Trabzon yolu

EGE vapuru 6 Mart SALI 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Giresun, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene Ordu'ya uğrayacaktır. (1022)
1352

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 7 Mart ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1026)

Levazım Anbarı haricinde birikmiş olan hurda demir, tahta ve kablolar pazarlık suretiyle satılacaktır.

Pazarlık 7/3/934 Çarşanba günü saat 10 da yapılacaktır. Şeraiti öğrenmek üzere her gün idaremiz Levazım şefliğine müracaat olunabilir. (930)
1345

Fatih sulh ikinci hukuk hâkimliğinden : Aksarayda orta çeşmede orta çeşme camii itisalinde kâin 27 No. lu malumul hudut bir kıt'a yıkıcı arsasının Taksim ve ifrazı kabil olduğu taktirde ifrazı olmadığı taktirde furuhtile bedelinin hissedaran arasında tevzii hususu ve bu suretle şuyuun izalesi hakkında müdet ve hissedar Arslan efendi tarafından vuku bulan dava üzerine müdaaleyhlerden Necati Bey oğlu Haydar Bey mahkemeye gelmediğinden hakkında ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan ve esasen Haydar Beyin ikametgâhı dahi meçhul olduğundan 15 gün müddet zarfında tebliğ makamına kaim olmak üzere 25 mart 34 saat 11 tarihinde mahkemeye gelmediğiniz veya musaddak bir vekil göndermediğiniz taktirde ğıyabında icrayı muhakemeye devam edileceği ilân olunur. (14081)

Tayyare Piyangosu
16 ncı tertip 5 nci keşide 11 Mart 1934 tedir.
Büyük ikramiye 30.000 lira
Ayrıca: 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiye ve 20.000 liralık mükâfat vardır.
1338

İnhisarlar U. Müdürlüğünden

Idaremiz için lâburatuvar levazımı satın alınacaktır. Taliplerin listeleri gördükten sonra pazarlığa iştirâk etmek üzere (% 7,5) teminatlariyle beraber (14-3-934) Çarşamba günü saat (15) te Galatada Alım, satım komisyonuna müracaatları. (890)

Orhangazi Belediye Reisliğinden:

Orhangazi kazasında mevcut eczahanenin idamesi için bir eczacıya lüzum görülmüştür. Taliplerin Belediyemizde mevcut şartnameleri talip olupta görmek isteyenler dairei Belediyemize müracaatları ilân olunur. (959)
1267

Satılık motör ve hurda eşya

Biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki hava gazi motörü ile bazı hurda demirler ve tahta parçaları satılıktır. İsteyenler idare müdüriyetine müracaat etsinler.
1339

Dr. Nuri Fehmi
Göz Hekimi
Cağaloğlu Süreyya Bey apart. saat 2-6ya kadar. Telefon 23212
1210

Bu BAYER marka tekeffül eder

Hakikî, saf, katî tesirli ASPİRİN, ⊕ markasını taşır. Ağrıları çabuk ve emniyetle gidermek için başvuracağınız deva, dünyada meşhur „Bayer"müstahzarı olmalıdır.

Israrla **ASPİRİN** isteyiniz!
2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

EVKAF MÜDİRİYETİ İLÂNLARI

Beykoz'da Akbabada (500) dönüm çalılık ve mer'a Çengelköyünde talimatname meydanında kaldırım caddesinde tarla ve bahçe.
Usküdarda Bülbül deresinde (3) dönüm tarla.
Usküdar'da Kepçedede mahallesinde bostan çıkmazında bostan.
Paşabahçesinde Tepeköyünde 1,5 dönüm bahçe.
Eyüpte otakcıbaşı mahallesinde namazgâh ittisalinde bostan Emirbahari mahallesinde kışla caddesinde 2 dönüm tarla.
Şehrimini Mevlevihane caddesinde 38 No. lu bostan.
Edirnekapı haricinde şehitlik ittisalinde 1 dönüm bahçe
Istinyede Nislişah Sultan mahallesinde tarla ve bahçe.
Mevlevihane kapısında hacı evliya mahallesinde 2 No. lu bostan.

Yukarıda bahs ve mahallesi yazılı bostan varidatının 3 sene müddetle icarı arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 14-3-934 çarşamba günü saat 15 tedir. Talip olanlarm İstanbul Evkaf Müdüriyetinde Varidat Kalemine müracaat eylemeleri. (787)
1245

Bostancı'da Başıbüyükkaryesinde Kıvırcık mandıra namile maruf arazinin üç sene müddetle icarı arttırmaya çıkarılacaktır. İhalesi 14-3-934 Çarşamba günü saat 15 tedir. Taliplerin İstanbul Evkaf Varidat kalemine müracaatları. (789)
1247

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLÂNLARI

4000 Maden direği kapalı zarfla münakasası 24-3-934 Cumartesi günü saat 15 te Ankara'da Idare Binasında yapılacaktır. Fazla malûmat Ankara, Haydarpaşa, Eskişehir ve Kayseri veznelerinde birer liraya satılan şartnamelerde vardır. (997)
1327

Gümrük Nuhafaza Umum Kumandanlığı Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrük Muhafaza teşkilâtı için 380 çift kundura 10/3/934 Cumartesi günü saat on dörtte Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü binasmdaki Komisyonda pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — İstekliler tasdikli şartnameyi her gün Komisyondan alabilirler ve malın örneğini de Komisyonda görebilirler.

3 — Pazarlığa girecekler alınacak malm Komisyonca tasarlanmış tutarının yüzde yedi buçuğu olan "132" liralık vezne makbuzu veya teminat mektuplarile gelmeleri. (1016)
1350

Ticaret Işleri Umum Müdürlüğünden :

30 Ikinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre tescil edilmiş olan ecnebî Bankalarmdan (Bahri Sefit Felemenk Bankası — Banque Hollandaise pour La Méditerrané) şirketi bu kere müracaatla bankanın aktif ve pasifini (Holantse Bank üni N. V.) ye devreylediği cihetle 1-1-934 tarihinden itibaren faaliyetini tatil eylediğini bildirmiştir. Mezkûr Banka ile alâkası bulunanların (Holantse Bank Uni N. V.) ye ve icabında Istanbul Mıntakası Ticaret Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. (13352)
1230

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilo dan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır.
Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani Istanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarımızda arab a veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. Istanbul haricindeki yerlerden yapılacak siparişler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temamını peşin ödeyenler vagon başma beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres : Istanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi: Istanbul Şeker. Telefon: No. 24470.
1222